

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА
ДИЗАЙНУ

Факультет дизайну

Кафедра мистецтва та дизайну костюма

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему

Розробка колекції жіночого одягу на основі дослідження художньо-
композиційних характеристик костюма 1940-х років

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Спеціальність 022 Дизайн

Освітня програма Дизайн одягу

Виконала: студентка групи БДо1-21
Романенко Ю.Р.

Науковий керівник к. т. н.
Кокоріна Г.В.

Рецензент д. мист., проф.
Кротова Т.Ф.

Київ 2025

АНОТАЦІЯ

Романенко Ю. Р. Розробка колекції жіночого одягу на основі дослідження художньо-композиційних характеристик костюма 1940-х років.

Кваліфікаційна робота здобувача освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 022 Дизайн – Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, 2025 рік.

У кваліфікаційній роботі надані результати аналізу стилістичних напрямків в моді 1940-х років та їх впливу на сучасний дизайн костюма. Проаналізовані відповідні текстові та візуальні джерела, наукові дослідження в сфері дизайну одягу, актуальні тенденції в моді останніх сезонів. Досліджені фактори формування моди середини XX століття в контексті актуальних проблем сучасного дизайну та обґрунтовані підходи для розробки колекції сучасного жіночого одягу. Отримані результати дозволили розробити колекцію в системі гардероб, яка складається з чотирьох блоків і орієнтована на певний споживацький сегмент. Встановлено, що ознаки моди 1940-х років успішно втілюють сучасні дизайнери світового рівня. Виявлено, що окремі варіанти конструктивних та декоративних рішень недалекого минулого органічно трансформуються в сучасний модний образ.

Ключові слова: *дизайн одягу, мода 1940-х років, стиль мілітарі.*

SUMMARY

Romanenko Y. R. Development of a women's clothing collection based on the study of the artistic and compositional characteristics of the 1940s costume..

Qualifying work of a student of the first (bachelor) level in the specialty 022 Design – Kyiv National University of Technology and Design, Kyiv, 2025.

The qualification work presents the results of an analysis of stylistic trends in fashion of the 1940s and their influence on modern costume design. Relevant textual and visual sources, scientific research in the field of clothing design, and current fashion trends of recent seasons are analyzed. The factors shaping the fashion of the mid-20th century in the context of current problems of modern design and substantiated approaches to developing a collection of modern women's clothing were studied. The results obtained allowed us to develop a collection in the wardrobe system, which consists of four blocks and is focused on a specific consumer segment. It has been established that the features of the fashion of the 1940s are successfully embodied by modern world-class designers. It has been revealed that individual variants of constructive and decorative solutions of the recent past are organically transformed into a modern fashionable image.

Keywords: fashion design, fashion of the 1940s, Military style.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1.ОГЛЯДОВО-АНАЛІТИЧНИЙ	8
1.1.Історичні передумови розвитку моди 1940-х років.....	8
1.2.Розвиток дизайну в 1940-х роках під впливом науково-технічного прогресу.....	11
1.3.Аналіз художньо-композиційних характеристик костюма 1940-х років.....	13
1.4.Актуальність модних тенденцій 1940-х років в контексті сучасної моди.....	15
1.5.Відомі дизайнери 1940-х років	17
Висновки до розділу 1	18
РОЗДІЛ 2. ПРОЄКТНО-КОМПОЗИЦІЙНИЙ	20
2.1. Визначення типу та образу споживача	20
2.2. Призначення колекції	22
2.3. Композиційна побудова та формоутворення колекції	23
2.4. Характеристика блоків колекції та їх асортиментного складу	25
2.5. Розробка сценарного образу творчої колекції	30
Висновки до розділу 2	31
РОЗДІЛ 3. КОНСТРУКТОРСЬКИЙ.....	32
3.1. Вибір моделей для проєктування	32
3.2. Вибір матеріалів для виготовлення моделей колекції	39
3.3. Вибір способу розробки об'ємно-просторової форми моделей колекції.....	42
3.4. Розробка конструкції моделей колекції.....	45
Висновки до розділу 3	50
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	51
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	52
ДОДАТКИ.....	56

ВСТУП

Мода завжди відображає соціальні, історичні та культурні зміни в суспільстві. Кожен історичний період залишає своєрідний відбиток в історії костюма, формуючи нові стилі та тенденції. Костюм 1940-х років, а саме період Другої світової війни, є яскравим прикладом того, як значущі події впливають на формування силуетів, конструктивних рішень та функціональних характеристик одягу.

Актуальність теми. Сучасна мода включає ретроспективні тенденції, які передбачають звернення до різних етапів моди XX століття. Костюм 1940-х років відзначається унікальним поєднанням елегантності, функціональності та впливу соціально-економічних умов воєнного та військового періоду. Обмеженість ресурсів змусила дизайнерів адаптувати крій, силуети та декор, створюючи практичний, але водночас жіночний одяг. Для цього десятиліття характерні чіткі лінії, розширена лінія плечей, звужена талія та стримана, але виразна стилістика.

Дослідження художньо-композиційних характеристик костюма 1940-х років дозволило глибше усвідомити принципи формотворення, колористики, фактури тканини та декоративних елементів того часу. Це стає основою для сучасної інтерпретації ретро-естетики в рамках розробки нової колекції жіночого одягу. Використання історичних мотивів, адаптованих до актуальних тенденцій, допоможе створити стильні та автентичні образи, що поєднують минуле та сучасний час.

Мета дослідження – розробка сучасної жіночої колекції одягу на основі досліджень художньо-композиційних характеристик моди 1940-х років; дослідження стилю мілітарі та його актуальності.

Завдання дослідження:

- дослідити історичні передумови розвитку моди 1940-х років;
- проаналізувати художньо-композиційні характеристики костюму 1940-х років;
- довести актуальність модних тенденцій 1940-х років в контексті сучасної моди;

- визначити вихідні дані для розробки колекції жіночого одягу;
- розробити сучасну колекцію жіночого одягу, надихаючись стилем та естетикою періоду 1940-х років;
- створити ескізи колекції, обґрунтувати їх композиційну побудову та формоутворення;
- обґрунтувати вибір способу розробки об'ємно-просторової форми трьох моделей з колекції та розробити відповідні конструкції одягу;
- виконати обрані моделі в матеріалі.

Об'єкт дослідження в даній роботі – жіночий костюм 1940-х років та його художньо-композиційні особливості.

Предметом дослідження є вплив моди 1940-х років на створення сучасної колекції одягу.

Методи дослідження. Дослідження проводиться з використанням системного підходу, що передбачає творчу складову. Використано літературно-аналітичний, історичний, типологічний, композиційно-конструктивний методи. Ключовими факторами дослідження були: аналіз сучасних модних тенденцій; дослідження групи потенційних споживачів; вивчення текстильних матеріалів та технологій обробки.

Елементи наукової новизни одержаних результатів: досліджено естетичні властивості жіночого костюма періоду Другої світової війни на основі вивчення композиційних властивостей костюму; новизна полягає в розробці сучасної жіночої колекції одягу з використанням особливостей стилю мілітарі, щоб досягти практичності, функціональності та універсальності одягу.

Практичне значення одержаних результатів полягає в створенні авторської колекції жіночого одягу на основі дослідженої інформації в рамках модної індустрії.

Практичне значення роботи полягає у визначенні підходів проектування колекції жіночого одягу з адаптацією художньо-композиційні характеристики костюму 1940-х років до актуальних напрямів сучасного дизайну костюма.

Апробація результатів дослідження. За результатами дослідження були написані та опубліковані тези для VII Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми сучасного дизайну» («Ретроспектива формування стилю мілітарі в жіночій моді XX століття»). Колекція була представлена на XXV Міжнародному конкурсу молодих дизайнерів-модельєрів «Печерські каштани».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна бакалаврська робота складається зі вступу, трьох розділів, загальних висновків, списку використаних джерел (45 найменувань) та додатків. Загальний обсяг бакалаврської роботи 75 сторінок комп'ютерного тексту.

РОЗДІЛ 1

ОГЛЯДОВО-АНАЛІТИЧНИЙ

В даному розділі надано характеристику костюмного дизайну 1940-х років. На початковому етапі роботи було досліджено історичні передумови розвитку моди цього періоду, що дали змогу зрозуміти фактори які вплинули на майбутні дизайнерські рішення в жіночому одязі. Проаналізовано художньо-композиційні характеристики костюму та актуальність даних ретроспективних тенденцій в контексті сучасності. Дослідження включає вивчення різноманітних факторів, які визначили еволюцію моди ХХ століття і залишаються актуальними сьогодні.

1.1. Історичні передумови розвитку моди 1940-х років

Еволюція дизайну в середині ХХ століття була пов'язана з суспільними та історичними подіями, що розгортались на тлі Другої світової війни та її результатів. Десятиліття 1940-х років стало вирішальним періодом, коли дизайн остаточно закріпив за собою роль важливого засобу у створенні масової культури, комерції, ідейних течій та естетичних уподобань в щоденному житті.

Основні соціально-історичні передумови полягають в наступному.

1. Вплив Другої світової війни та індустріалізація. Після Другої світової війни багато країн переживали процес відновлення економіки та відбудови інфраструктури. Індустріалізація, що мала початок ще в кінці ХІХ – на початку ХХ століття, підсилилась у воєнні роки, коли виробничі технології та потужності досягли значного рівня розвитку. Саме цей потенціал після війни був направлений на створення споживчих товарів, що спричинило поширення доступних і стандартизованих продуктів для масового ринку. Дизайнери, зокрема в США та Європі, почали активно використовувати нові матеріали (пластик, скло, метал), що дозволило створювати недорогі, довговічні й естетично привабливі речі [6].
2. Розвиток споживацької культури. Післявоєнний економічний підйом у США та Західній Європі спричинив зростання споживчого ринку, і люди

все більше почали звертати увагу на дизайн як елемент особистого стилю та статусу. Це призвело до популяризації концепції «промислового дизайну» і появи професійних дизайнерів, таких як Раймонд Лоуї, Чарльз та Рей Імзи, які створювали продукцію для масового виробництва і комерційного ринку. Їхня робота формувала уявлення про естетику і стандарти споживчих товарів, одночасно пропагуючи ідею добре спроектованих речей як символу сучасності [10].

3. Ідеологічна боротьба та «м'яка сила» дизайну. Холодна війна між США та СРСР призвела до ідеологічного протистояння, яке мало вплив на дизайн та мистецтво. США використовували дизайн, як засіб популяризації американського способу життя, який демонструвався як уособлення свободи та успіху. Наприклад, американський стиль дизайну акцентував на простоті форм, нових матеріалів та функціональності [29].
4. Зростання міжнародної кооперації і впливу. Після війни відкриття світового ринку та розвиток міжнародних виставок, таких як Трієнале в Мілані, сприяли поширенню дизайнерських ідей та стилів між країнами. На таких заходах демонстрували новітні досягнення в галузі промислового дизайну та мистецтва, що формувало уявлення про загальні естетичні стандарти середини XX століття. Це стало передумовою для глобалізації стилів і тенденцій в дизайні, що сформували основи для подальших дизайнерських експериментів [13].
5. Функціоналізм і модернізм у дизайні. Дизайн цього періоду був також значною мірою впливом модерністської філософії, яка закладалась ще в 1920-30-х роках ідеями Баухаузу. Раціоналізм і функціоналізм модернізму, виражені в гаслі «форма слідує за функцією», заклали основу для спрощених, утилітарних форм, позбавлених зайвого декору. Це було важливо в умовах післявоєнної економії ресурсів, коли необхідно було створювати недорогі, але функціональні продукти, які могли б задовольнити базові потреби населення. [1].

6. Розвиток дизайну в контексті моди. Друга світова війна стала переломним моментом саме в дизайні одягу. Вона спричинила серйозні економічні проблеми, що призвело до тимчасової зупинки виробництва. Саме в цей період жінки здобули незалежність, працюючи на фабриках та різних підприємствах замість чоловіків. В зв'язку з дефіцитом матеріалів вони були змушені шити та купувати одяг з якісних тканин, аби вироби довше служили.

В складних умовах модельєри продовжували створювати вироби пристосовуючись до тяжких реалій. На початку 40-х років мілітаризація суспільства відчутно вплинула на жіночий одяг. Характерними рисами стали підкреслені плечі, прямі жакети, спідниці довжиною до коліна або трохи нижчі та зручне взуття на невисоких підборах, що відображало дух часу. На перший план вийшли практичність та комфорт, затьмаривши довоєнну розкіш та елегантність. У воєнний час, коли жінки активно займалися промисловістю та сільським господарством, виконуючи чоловічу роботу, їхній одяг зазнав змін. Виникла потреба в практичному та зручному вбранні, що не обмежувало б рухів. Як наслідок, комбінезони, штани та сорочки міцно увійшли до жіночого гардеробу [3].

Кінець 1940-х і 1950-ті роки були часом змін в ідеалах краси, які формували уявлення про жіночність та стиль. Кінозірки, такі як Мерилін Монро та Грейс Келлі, стали взірцем нової естетики: пишні зачіски, яскравий макіяж та виразні форми стали ключовими елементами образу, що вважався ідеальним у суспільстві. Цей образ активно популяризувався через кінематограф, суттєво впливаючи на модні тенденції того періоду [7, 43].

Післявоєнна епоха характеризувалась поступовим зняттям обмежень, однак післясмак воєнних років ще відчувався. У моді зберігалась орієнтація на практичність та функціональність, хоча вже простежувались перші кроки до відновлення жіночності, які досягнуть свого апогею в наступному десятилітті з появою легендарного «New Look» від Крістіана Діора.

Соціально-історичні передумови середини XX століття сприяли виникненню дизайну як важливої сфери культури та економіки. Вплив війни, розвиток

індустріалізації, зростання споживчого ринку, модернізм і глобалізація стали ключовими факторами, які визначили основні характеристики дизайну 40-х років.

1.2. Розвиток дизайну в 1940-х роках під впливом науково-технічного прогресу

Середина XX століття стала періодом значного наукового-технічного прогресу, який у 1940-х роках, разом з новими матеріалами, технологіями та післявоєнною економікою, зумовив якісні зміни в дизайні. Це відобразилось на стилістиці та технологічних рішеннях в архітектурі, промисловому та графічному дизайні, моді, і призвело до актуалізації функціоналізму та мінімалізму.

Завдяки розвитку промислового виробництва та наукових досягнень у середині XX століття з'явилися нові матеріали, серед яких особливо виділявся пластик. Його масове виробництво, що стало можливим завдяки воєнним полімерним дослідженням, зробило його символом нової ери. Промисловий дизайнер Раймонд Лоуї активно використовував пластик для створення легких і міцних побутових предметів, які стали популярними [4], чому сприяли нові економічно вигідні технології лиття під тиском і вакуумного формування.

У післявоєнні 1940-і роки, під впливом науково-технічного прогресу та прагнення до практичності й економічності, в дизайні набули поширення мінімалізм та функціоналізм. Дизайнери зосередились на простих, утилітарних формах, що яскраво ілюструють меблі Чарльза та Рей Імзи. Їхні стільці з фанери та пластику, маючи лаконічний дизайн, вирізнялись зручністю та функціональністю, втілюючи ідеали простоти та ефективності [12].

Розвиток авіації та автомобілебудування в роки Другої світової війни, а також подальші інженерні інновації, зумовили появу та поширення «аеродинамічного» стилю в дизайні 1940-х років, особливо в транспортній сфері. Концепція покращення обтічності стала ключовою, що відобразилось в дизайнах автомобілів, таких як Buick LeSabre та Chevrolet Corvette, які характеризувались гладкими поверхнями та обтічними формами. Цей стиль також набув популярності серед виробників електронних пристроїв [8].

Загроза ядерної війни та розвиток атомної науки в 50-х роках також вплинули на естетику дизайну, породивши стиль «атомік». Цей стиль, що відображав футуристичні уявлення про новітні технології та космічну еру, проявився в предметах побуту, архітектурі та графічному дизайні. Атомна символіка стала елементом форм світильників, меблів і навіть архітектурних споруд, надаючи їм характерного модерністського вигляду, що асоціювався з інноваціями [7].

Звичайно науково-технічний процес вплинув й на одяг. Через нестачу натуральних тканин, таких як бавовна, шовк, вовна, з'явилися штучні тканини (віскоза, нейлон, ацетат). Це дозволило зберегти виробництво одягу в тяжкий період.

Технічний процес суттєво вплинув на методи виготовлення виробів – пошиття стало легшим, з'явилися нові фасони з мінімальною витратою матеріалів. Люди почали адаптувати військову форму під цивільний одяг, це визначало загальний вигляд костюму.

Період 1940-х років став часом інновацій та пошуку нових форм, що залишило значний слід у сферах моди, архітектури та промислового дизайну. Роботи провідних дизайнерів і модельєрів того часу сформували подальший розвиток естетичних ідеалів та модних тенденцій..

У післявоєнному світі, який відбудовувався після руйнувань Другої світової війни, виникла потреба у функціональності, простоті та відмові від надмірної декоративності. Це знайшло своє відображення в таких течіях, як мінімалізм, функціоналізм і модернізм, що гармонійно поєднували зручність та естетичну привабливість.

У цей період архітектура та дизайн інтер'єрів зазнали значного впливу ідей школи Баухауз, яка відстоювала поєднання форми та функції. Зокрема, такі впливові архітектори та дизайнери, як Людвіг Міс ван дер Роє та Ле Корбюзьє, активно впроваджували принципи раціональності та геометричної чіткості. Це суттєво вплинуло на формування нових інтер'єрних рішень [5]. Їхній підхід до дизайну базувався на використанні прямих ліній, відкритих просторів та мінімалістичної палітри кольорів.

Поп-арт, що виник у 1950-х роках, став дзеркалом масової культури та споживацького суспільства. Художники Енді Воргол і Рой Ліхтенштейн, активно використовували яскраві кольори та повторювані образи у своїх роботах. Це демонструвало потужний вплив медіа та комерційної реклами на культуру. Згодом цей стиль суттєво вплинув на розвиток графічного дизайну та рекламної естетики [8].

Дизайн був тісно пов'язаний із соціально-історичними, науково-технічними та культурними змінами тієї епохи. Друга світова війна, індустріалізація, розвиток споживацького суспільства та ідеологічна боротьба стали потужними чинниками, що трансформували дизайн.

З одного боку, війна стимулювала розвиток нових технологій та матеріалів. З іншого – виникла гостра потреба у відновленні та створенні функціональних і доступних продуктів. Модернізм, як філософський та естетичний рух, значно вплинув на формування дизайну цього періоду, сприяючи появі простих, функціональних форм та раціонального використання матеріалів.

Підсумовуючи, можна сказати, що науково-технічний прогрес 1940-х років глибоко трансформував дизайн, і це знайшло відображення у використанні нових матеріалів, домінуванні функціоналізму та появі характерних стилів, які визначили нові естетичні норми. Промисловий дизайн, архітектура та мода цього періоду стали матеріальними втіленням технологічних проривів, що дозволило сформувати сучасний образ дизайну та технологій і створити міцний фундамент для його подальшої еволюції.

1.3. Аналіз художньо-композиційних характеристик костюма 1940-х років

Візуальний образ костюма 1940-х років формувався під впливом вимог функціональності, лаконічності форм та чіткості ліній. Основними складовими, що створювали візуальне сприйняття костюма, були силует, співвідношення частин, колірне рішення, текстура матеріалів та декоративні елементи. [40]

Силует: Основною рисою силуету була пряма або приталена форма з виразною лінією плечей. Масовані підплічники створювали чітку горизонтальну лінію плечей, збільшуючи верхню частину силуету. Спідниці переважно мали прямий крій або злегка розширений, а довжина переважно до коліна. Жакети були короткими і водночас підкреслювались поясом на талії.

Співвідношення частин: Для костюма в цей період було притаманно баланс між підкресленими плечима та вузькою нижньою частиною. Лінія талії завищувалась, щоб візуально ноги здавались довшими. Жакети довжиною третини фігури також підкреслювали стрункість ніг та й загалом всієї фігури.

Колірне рішення: Колірна палітра була практична та стримана. В основному переважали темні та приглушені кольори, такі як: чорний, сірий, коричневий, темно-зелений, хакі, оливковий та темно-синій. Для повсякденного одягу часто використовувались однотонні тканини, рідко були з дрібними принтами (клітинка або смужка). Вечірні образи мали також і яскраві акцентні кольори, такі як гірчично-жовтий, бордовий, червоний [9].

Текстура: Внаслідок воєнних обмежень та дефіциту тканин важливу роль відігравали довговічні та практичні матеріали. Найпоширеніші – це бавовна, льон, віскоза, шерсть, часто у вигляді комбінацій. Фактури були переважно гладкі або з ледь помітним рубчиком. Використовувались також шовк та оксамит, але переважно тільки для важливих подій.

Також були введені жорсткі обмеження на використання натуральних матеріалів, таких як бавовна та шовк, в цивільному виробництві їх майже не використовували. Для 1940-х років характерним було обмеження у придбанні тканин для пошиття одягу, її купувати в певній кількості на рік. Внаслідок цього люди почали перешивати ті старі речі, які мають в наявності. Таким чином сформувався мінімалізм в створенні виробів. Через нестачу натуральних та хороших тканин частіше почали користуватись штучними матеріалами, так як на них не було жорстких обмежень. [37].

Декоративні елементи: Оздоблення було мінімальним та практичним. Часто використовували декоративні строчки, невеликі зборки, гудзики як елемент декору.

Аksesуарами були пояси для підкреслення талії, рукавички, маленькі сумочки, хустки. Головним убором були берети та капелюшки, що додавали елегантності образу.

Після закінчення війни скасували обмеження кількості матеріалів, і мода почала змінюватись. Дизайнери почали створювати одяг з вільними блузками з шовку, широкими спідницями, додавали більш виразні декоративні елементи. В післявоєнний час можна виділити провідну дизайнерку Коко Шанель, яка повернулась в моду на початку 1950-х років і презентувала першу колекцію після тривалої перерви. Кутюр'є запропонувала дизайн твідового костюма з жакетом без коміра із золотими гудзиками й накладними кишенями та обтислою спідницею, а також двоколірні туфлі. Ці витвори дизайну в певній мірі продовжували тенденцію функціональності та стриманості, їх схвалили голлівудські знаменитості, зокрема політична діячка Джеккі Кеннеді, та почали додавати до свого гардеробу [30].

Отже, художньо-композиційні характеристики костюма 40-х років відображали прагнення до практичності, функціональності та стриманої елегантності. Лаконічні форми, чіткі лінії та колірна гамма формували образ сильної та рішучої жінки, здатної протистояти тяжким умовам воєнного періоду.

1.4. Актуальність модних тенденцій 1940-х років в контексті сучасної моди

Незважаючи на значний проміжок часу, окремі модні тенденції середини ХХ століття залишаються актуальними та слугують натхненням для сучасних дизайнерів. Мода 1940-х років була дуже особливою, бо формувалась під час і після Другої світової війни. Через обмеження у матеріалах та суворі умови життя, одяг мав бути практичним, але при цьому жінки не відмовлялись від бажання виглядати стильно й жіночно. Тому одяг цього періоду поєднував зручність і елегантність. Ці риси й зараз дуже актуальні в сучасній моді.

Сьогодні багато дизайнерів надихаються стилем 40-х років – це можна побачити у формах, крої та деталях. Наприклад, силуети з широкими плечима та прямими спідницями або брюками знову повернулись у моду. У колекціях

сучасних брендів часто використовують подібні форми, так як вони створюють образ сильної та впевненої в собі жінки.

В другій половині 1940-х років відбулись кардинальні зміни. Після закінчення війни перестав діяти регламент на допустиму кількість тканин. Суспільству набридло домінування військового стилю в усіх сферах життя. Дизайнери знову повернулись до подовжених широких спідниць, вільних блуз та суконь. Саме тоді на сцену моди вийшов Крістіан Діор, він запропонував жінкам саме те, чого їм так не вистачало [27].

Не втрачають своєї актуальності в сучасному дизайні також приталені силуети з акцентом на талії. Широкі пояси, корсети та певні фасони є відлунням моди 1940-х років, вони чудово підкреслюють фігуру та додають елегантності образу.

Також в моду повернулись елементи військового стилю – це пальта з великими гудзиками, плечові накладки, великі кишені і ремені. Такі деталі додають одягу характеру та виразності. Вони зручні, виглядають стильно та підходять для повсякденного носіння.

На фоні цих тенденцій виник стиль мілітарі, що походить від англійського слова «military» (військовий), повністю відображає стиль, який поєднує в собі практичність та елементи армійської форми. Не дивлячись на те, що спочатку жіночі образи створювались на основі грубої чоловічої військової форми, сучасні мілітарі-ансамблі можуть бути жіночними та елегантними. Мілітарі – це гармонійне поєднання кольорів, матеріалів та фасонів. Початковий одяг був суворим, з прямими лініями та шився з міцних та важких тканин коричневих, чорних, синіх або хакі відтінків з усіма гудзиками, що застібались. Сучасний одяг зберіг свою основну ідею, але значно еволюціонував з часом. Тепер для створення образів в цьому стилі використовують різноманітні матеріали, включаючи льон, бавовну, твід, кашемір. Характерні військові деталі – погони, лацкани, накладні кишені, коміри-стійки та краватки. Для більш святкових нарядів додають більшу кількість гудзиків, атласні або оксамитові стрічки [44].

Окремо треба згадати і тканини: у цих роках часто використовували прості матеріали без зайвого декору, бо було складно дістати щось дороге або яскраве. На сьогоднішній день цей підхід знову актуальний, в сучасній моді високо цінується практичність. Важливим є зручний крій, якісні та довговічні матеріали, також універсальність виробів, щоб мати змогу легко комбінувати різні образи. Більшість дизайнерів підтримують ідею сучасної моди, коли важливіше якість, а не кількість. Тож мінімалізм зараз в тренді.

Аksesуари з того часу – маленькі сумки, капелюшки, рукавички, туплі на стійкому каблучці – теж повертаються в моду як ретро-деталі, які надають образу стилю та індивідуальності.

Мода 1940-х років залишається актуальною не тільки через зовнішній вигляд одягу, а й через стилістичні цінності – простоту, практичність, витонченість і силу духу. Це залишається важливим в сучасному світі моди.

1.5. Відомі дизайнери 1940-х років

Коко Шанель. Вона звільнила жінок від некомфортних корсетів, запропонувавши замість них елегантні та в першу чергу зручні костюми. Її маленька чорна сукня стала справжнім символом жіночності та універсальності, яка по сьогоднішній день залишається актуальною. Вона зробила твід, який раніше асоціювався виключно з чоловічим одягом, одним із найпопулярніших для жіночих костюмів. А її знамениті сумки на ланцюжку та біжутерія зі штучного перламутру набули культового статусу [14].

Ім'я цієї видатної жінки назавжди вписане в історію моди. Вона не просто створювала одяг, а й задавала нові стандарти елегантності та краси. Її внесок у розвиток моди настільки вагомий, що її по праву вважають однією з найвпливовіших жінок в цій галузі [17].

Ів Сен-Лоран. Він став одним з перших дизайнерів, хто почав розробляти колекції prêt-à-porter (готового одягу), що значно розширило доступність моди для більшості жінок. В жіночому гардеробі його внесок це: стиль сафарі, його колекції вирізнялись комфортом та практичністю, ставши течєю сучасного стилю кежуал;

жіночий смокінг, це можна назвати найвідомішим винаходом Сен-Лорана. Він першим створив жіночий смокінг, який швидко став символом жіночої сили та незалежності; абстрактні принти, він часто використовував такі принти, натхнені сучасним мистецтвом, що додавало його колекціям оригінальності та динамічності; чорний колір, саме він став одним з улюблених кольорів дизайнера, адже він вважав його універсальним та елегантним.

Ів Сен-Лоран був справжнім революціонером, чия творчість кардинально змінила уявлення про жіночий одяг, зробивши його практичним, зручним і водночас вишуканим [17].

Арнольд Лавер. Один з визначних дизайнерів воєнного Лондона – текстильний дизайнер, який працював у компанії Jascmar. На початку 1940-х років Jascmar поставили собі за мету замінити на британському ринку шовкові хустки французьких дизайнерів, які стали недоступними через війну. Лавер взявся за створення нових дизайнів.

Особливо вирізняється його колекція весни 1942 року, умовно розділена на три категорії, «Друзі», «Перемога» та «Служба». Вона включала хустки та краватки з пропагандистськими написами та принтами. Завдяки великій популярності дизайнів Лавера, Cotton Board організовувала експортні виставки у 1942 та 1944 роках, орієнтовані на ринки США, Африки та Південної Америки.

Після перемоги Лавер очолив дизайн-відділ лондонського універмагу Liberty, а згодом, у 1947 році, заснував власну дизайн-студію [31].

Висновки до розділу 1

В даному розділі було розглянуто історичні передумови еволюції моди 1940-х років, розвиток дизайну під впливом науково-технічного прогресу, аналіз художньо-композиційних характеристик костюма та актуальність модних тенденцій цього періоду в сучасній моді. Під час написання роботи стало зрозуміло, що війна сильно вплинула на розвиток моди. Через складні умови і обмеження довелось відмовитись від розкішних тканин та виразної кількості оздоблення. Жінки, які почали виконувати чоловічу роботу, потребували більш зручного та

практичного одягу. Через це фасони стали більш приталеними та простішими, спідниці стали коротшими, а штани набули популярності в жіночій моді. В одязі цього періоду найбільш помітний мінімалізм, це виражалось з спокійних однотонних кольорах, стриманих фасонах та мінімальній кількості декорування.

Дизайн одягу 1940-х років наглядно показує те, що мода може з легкістю пристосуватись до тяжких умов життя, не втрачаючи стилю. Силуети з акцентом на талії, підкресленими плечима та мінімальним декором стали візуальним відображенням того часу. Важливо те, що мода 40-х років стала міцним фундаментом для сучасного стилю. Сьогодні можемо бачити повернення минулих тенденцій в актуальний світ моди, які відповідають нашим потребам – це простота, довговічність, зручність, індивідуальність та краса. Цей період являється джерелом натхнення для сучасних дизайнерів, коли стиль має баланс між естетикою та практичністю. Зараз цей напрямок досить актуальний, з умовами того, що країна знову перебуває в умовах військового часу.

На основі проведених досліджень було обрано найбільш універсальні характеристики воєнної та післявоєнної моди для розробки власної колекції сучасного жіночого одягу.

РОЗДІЛ 2

ПРОЄКТНО-КОМПОЗИЦІЙНИЙ

Проектно-композиційний розділ присвячений аналізу композиційних методів та загальних підходів, образу та типу споживача та структурі створеної авторської колекції сучасного одягу за певною тематикою. У рамках розділу було проведено дизайнерський аналіз форми та інших художніх засобів створення сучасного одягу в контексті переосмислення модної стилістики 1940-х років. За результатами аналізу форми одягу, характерних фактур, кольорової гами, крою та декору, а також систематизації всіх текстових та візуальних матеріалів були розроблені ескізи колекції, яка відповідає вимогам певного споживчого сегмента, має єдиний стиль та гармонійну структуру.

2.1. Визначення типу та образу споживача

Для глибшого розуміння поведінкових моделей та психографічної сегментації ринку звернемось до праць у сфері маркетингу, таких як дослідження Джоела Р. Евенса та Баррі Бермана, в яких висвітленні питання аналізу споживацьких вподобань [2].

Для розробки колекції в даній роботі було обрано наступний сегмент потенційних споживачів: молода жінка віком 21 рік, студентка факультету дизайну. Вона володіє низкою характеристик, які відображають як її особистісні риси, так і культурні вподобання. Її профіль формує образ відкритої та активної особистості, яка відзначається впевненістю, сміливістю, дружелюбністю та товариськістю. Ці риси можуть визначити її споживчі звички, формуючи перевагу до товарів та послуг, що відповідають її стилю самовираження та орієнтації на комфорт. У таких споживачів часто проявляється інтерес до трендів та інноваційних продуктів, які підкреслюють їх унікальність.

Поведінка потенційного споживача обумовлена його прагненням до культурного розвитку, естетичного задоволення та емоційного комфорту. Проведення часу за читанням романтичних книг, прогулянки містом та відвідування кіно, театру та опери свідчать про її культурні цінності та глибокий

емоційний зв'язок з мистецтвом. Це підкреслює потребу в розвагах, які здатні насичувати та надихати емоційно. На споживчі вподобання це впливає, схилившись до вибору продукції, що поєднує романтичну естетику, елегантність і культурну цінність. Молода жінка може віддавати перевагу брендам, що відображають естетичний смак та пропонують інтелектуальну чи культурну насолоду.

Любов до спокійної музики, зокрема класичних композицій, а також природних звуків (наприклад, дощу), розкриває її потребу в спокої та гармонії. При цьому осінь як улюблена пора року може відображати її схильність до емоцій та роздумів. Ці уподобання вказують на те, що споживач буде приділяти особливу увагу естетиці, обираючи речі, які гармонійно доповнюють її стиль життя. Наприклад, при виборі косметичних засобів вона може надавати перевагу брендам які акцентують увагу на витонченість та натуральність, що створюють відчуття комфорту.

Студентка віддає перевагу романтичному, класичному та кежуал стилям в одязі, це дозволяє їй виглядати стильно та жіночно, зберігаючи при цьому комфорт. В її гардеробі поєднуються елементи простоти, що робить його зручним для різних заходів – як академічних, так і соціальних. Класичний стиль додає витонченості, кежуал – зручності, а романтичні елементи підкреслюють її натуру. Для даного сегменту споживачів можуть бути привабливими бренди, що пропонують різні варіанти класичного але не суворого одягу, адаптованого до молодіжних тенденцій.

Щоб задовольнити потреби цієї аудиторії, компанії можуть пропонувати продукцію, яка відповідає її цінностям. Наприклад бренд Valentino може забезпечити її одягом класичного стилю, а Massimo Dutti може запропонувати зручний і водночас витончений дизайн.

Загалом, портрет потенційного споживача свідчить про її прихильність до культурного, емоційного та естетичного життя. Для залучення такої аудиторії брендам треба акцентувати увагу на романтиці та комфорті. Продукти, що відповідають потребам цього сегменту, повинні поєднувати в собі високу якість, естетичну привабливість та елементи індивідуальності.

Як результат цього дослідження було створено візуально-концептуальний профіль майбутнього споживача для наступних етапів роботи та визначення цільової аудиторії (табл. 2.1)

Таблиця 2.1.

Матриця ознак групи споживачів

Група ознак	Назва ознаки	Варіанти ознаки
1	2	3
Антропоморфологічні ознаки статури	Вікова група Зріст (Р) Обхват грудей третій(О _{ГШ}) Обхват талії (О _Т) Повнотна група Тип пропорцій тіла	20-30 років 161-170 Р 90-100 О _{ГШ} 70-80 О _Т 1 та 2 групи Астеноїдний – Тораканальний тип
Емоційно-психологічні ознаки особистості	Тип темпераменту Ставлення до моди Уподобання щодо стилю Уподобання щодо колірної гамми та матеріалів	Меланхолік Цінує класику, ретро-стиль, якість Діловий, романтичний, кежуал, класичний Стримані, приглушені кольори (оливковий, хаки), акцентні гірчичні відтінки
Соціально-демографічні ознаки	Місце проживання Вид діяльності Рівень матеріального забезпечення	Місто Творчі професії, бізнес-леді Середній, вище середнього

2.2. Призначення колекції

В основі концепції лежить глибоке вивчення костюма в період, що формувався під впливом Другої світової війни та відзначався функціональністю, елегантністю та стриманістю. Виходячи з цього в моді є певні характерні риси: лаконізм, чіткість силуету, витонченість у простоті та конструктивна виразність.

Колекція прагне переосмислити ці особливості, адаптуючи їх до потреб сучасних жінок.

Така концепція підкреслить жіночність, впевненість та витонченість – риси, які були важливими в період війни і залишаються актуальними на сьогодні. Демонструє, як історичні форми, силуети та крій можуть знайти нове призначення в різних видах гардеробу. Показує, що мода є прямим методом комунікації з минулим.

Розроблена колекція в система «гардероб» створена для певного сезону – весна-літо. Безпосередньо містить обмежену кількість предметів, які відповідають погодним умовам обраного сезону. Насамперед це базові предмети, завдяки яким можна легко поєднувати з різними іншими образами. Вона розроблена з поглядом на збереження стійкості до нових трендів та можливості залишатись актуальними довгий час, так як складається з класичних елементів, які не виходять з моди та можуть бути стійкими до будь-якого сезону.

Основне призначення колекції полягає у формуванні продуманого гардеробу, який вирізняється практичністю та легкістю комбінування. Цей набір дозволяє створювати різноманітні образи для різних життєвих ситуацій, зменшуючи потребу в надмірній кількості речей. Це сприяє раціональному споживанню та економії коштів.

2.3. Композиційна побудова та формоутворення колекції

Проаналізувавши споживацький сегмент, виявлено, що споживач має запит на одяг конкретного призначення. Такий підхід дає змогу впорядкувати та організувати моделі за формою та характеристиками, створюючи зручну композицію.

1. Пропорційні і ритмічні співвідношення елементів форми, їх складових частин та особливостей. Пропорції в одязі грають дуже важливу роль в створенні гармонійного образу. Всі моделі мають чітко виражені форми, що відповідають правилу «золотої середини» (співвідношення верхньої та нижньої частин костюма). Крім цього, виділяють ще інші типи: прості та складні. Прості (модульні,

раціональні, арифметичні). Вони базуються на співвідношеннях цілих чисел, підкреслюючи чіткий взаємозв'язок між частинами та цілим образом. Складні (ірраціональні, геометричні). Їхня побудова ґрунтується на геометричних принципах та ірраціональних співвідношеннях величин, що надає дизайну особливої виразності [39].

Ритм в колекції з'являється за рахунок повторювальних елементів, в цьому випадку накладні кишені, рельєфні лінії, манжети, пояси. Спостерігається ритмічна гра між легкими та масивними елементами, наприклад об'ємні рукави які поєднуються з вузькими спідницями та брюками.

2. Видозміна геометричних символів колекції від блоку до блоку.

В «Повсякденному» блоці переважають прості прямокутні та трапецієподібні форми, вони підкреслюють практичність та лаконізм.

В «Прогулянковому» форми стають більш пластичні та округлі, з'являються рюші, асиметрія та м'які зборки.

В «Діловому» блоці форми набувають більш різкої геометрії, це структуровані та масивні плечі, чіткі лінії на талії, загострені лацкани.

В «Святковому» присутні трикутні та трапецієподібні фігури, поєднання об'ємних рукавів з вузькими або розкльошеними донизу спідницями, що підкреслюють вертикальні лінії та витонченість.

3. Контраст, нюанс і тотожність. Колекція демонструє контрастні рішення, а саме поєднання грубих і ніжних фактур та кольорів, або різка зміна довжини. Можна побачити нюансні взаємозв'язки між формами і деталями різних блоків, забезпечуючи при цьому візуальну цілісність. Єдність стилістики зберігається попри те, що контрастність досягається через варіативність силуетів, декоративних рішень і фактур.

4. Структурна організація колекції моделей. Колекція організована за блоковою структурою, кожен блок відповідає стилістичній та функціональній лінії – повсякденній, прогулянковій, діловій, святковій. Блоки мають власну логіку, від базових до складніших елементів, акцентних моделей, які створюють внутрішню композицію.

5.Динамічна побудова колекції. Вирізняється чітко вираженою динамікою, вона розвивається від стриманих до більш емоційних форм. Така динаміка виразна як в ритмі ліній так і в кольоровій палітрі. Наприклад, у «Діловому» блоці – прямі та чіткі лінії, а в «Прогулянковому» - м'які та вільні. Цей розвиток композиції відповідає настрою впродовж дня.

6.Наявність композиційного центру. В більшості моделей композиційний центр зосереджений на лінії талії, це підкреслюється за допомогою поясів, декоративного оздоблення або вставок. В деяких центр зміщено на верхню частину – завдяки об'ємним рукавам, комірам або елементами в плечовій зоні. Такі характеристики добре доносять стилістику 1940-х років, коли акцент на талії та плечах були візуально основними [32].

7.Єдність кольорової побудови. Кольори витримані у монохромно-земляній палітрі, це кольори оливкового, хакі, коричневого, сіро-чорного та гірчичного. Контрастність тримається з допомогою поєднання холодних та теплих відтінків. Ця гама не тільки добре підкреслює період воєнного часу, а й свідчить про актуальність в сучасності [33].

8.Декоративне вирішення. Щодо декору, то він є досить стриманим та повністю відповідає стилю 40-х років. А саме: гудзики, симетричні вставки, накладні кишені, обмежене використання рюшу (яке використовується в «Прогулянковому» та «Святковому» блоці) та в'язані елементи. Важливо, що декоративні елементи не перевантажують форму, а лише доповнюють композицію, підкреслюючи стилістику та сучасність.

2.4. Характеристика блоків колекції та їх асортиментного складу

Колекція розробляється у системі «гардероб» на основі визначеного типу та образу споживача (в даному випадку – дизайнерка), його стилю життя, вподобань та характеру. Колекція складається з 36-ти ескізів, які поділені на чотири блоки. Вона має на меті гармонійно поєднати історичну стилістику 1940-х років із сучасними уявленнями про моду, комфорт та індивідуальність. Цей вибір зумовлений прагненням до практичності та універсальності. Завдяки базовим

силуетам та легкій кольоровій гаммі колекція дозволяє створити адаптивний жіночий гардероб, який натхненний стилістикою 40-х років, але при цьому розроблено в сучасному контексті.

Кожен блок розділяється за призначенням: «Повсякденний», «Прогулянковий», «Діловий» та «Святковий».

Блок 1. Повсякденний. Цей блок орієнтований на зручність, функціональність та елегантність. У ньому чітко простежується стилістика періоду 1940-х років, це проявляється в масивних плечах, силуетах з акцентом на талії, комірах, декоративних гудзиках та тканинах (рис.2.5).

Модель 1.1. – складається з сорочки з нашивним в'язаним жилетом та широкими коричневими брюками.

Модель 1.2. – сорочка з рельєфними плечима та нашивними кишенями, спідниця-кльош з високою талією та тонкий акцентний пояс.

Модель 1.3. – довга сорочка з нашивними кишенями та в'язана сукня довжиною міді.

Модель 1.4. – класична сорочка, в'язаний жилет гірчичного кольору, спідниця-олівець довжиною міні та в'язані акцентні гетри.

Модель 1.5. – сорочка з в'язаними вшивними кишенями та пряма коричнева спідниця довжиною міді.

Модель 1.6. – трикотажна сукня з пишними плечима та в'язаним поясом на талії.

Модель 1.7. – широкі коричневі брюки, класична сорочка та в'язаний топ-майка.

Модель 1.8. – в'язаний светр гірчичного кольору, сорочка та коричневі штани-кльош.

Модель 1.9. – сорочка з накладними кишенями, коричнева спідниця прямого крою та широкий в'язаний пояс на талії.

Рис.2.1. Блок «Повсякденний»

Блок 2. Прогулянковий. Легкий та практичний стиль для прогулянок та дозвілля.

Модель 2.1. – сорочка трикутної форми з пишними рукавами та гірчичними вставками та штани-кльош з гірчичними кишенями та вставками.

Модель 2.2. – коротка сорочка з пишними рукавами, шорти з декоративними кишенями та аксесуар в вигляді маленької сумочки.

Модель 2.3. – сукня з V-подібним вирізом, об'ємними плечима, рукавами $\frac{3}{4}$ довжини та драпіровкою, топ з високою горловиною та широкий в'язаний пояс на талії.

Модель 2.4. – легка блуза з об'ємними рукавами, декоративними гудзиками та рюшами (як декоративним елементом), коричневі брюки.

Модель 2.5. – костюм, який складається з блузи з асиметричними вирізами та широкими рукавами, брюків та поясної сумки.

Модель 2.6. – блуза з високою горловиною, об'ємними рукавами на яких присутні декоративні зборки, об'ємними плечима та розкльошеним низом; в'язаний корсет та штани-кльош.

Модель 2.7. – блуза з V-подібним вирізом, з масивною кількістю рюш та пишними гірчичними манжетами; плісірована спідниця з асиметричним низом.

Модель 2.8. – блуза з декоративними гудзиками, пишними плечима та гірчичним манжетами; довга плісірована спідниця з вирізом до коліна.

Модель 2.9. – асиметричний топ на одне плече з довгим прямим шлейфом та спідницею поділеною на декілька вирізів.

Рис.2.2. Блок «Прогулянковий»

Блок 3. Діловий. Характеризується строгістю, стриманістю та консерватизмом в загальному вигляді (рис.2.7).

Модель 3.1. - двобортний коричневий піджак з вставками, топ з горловиною, подовжений корсет з акцентними рюшами та пряма спідниця довжиною міді.

Модель 3.2. – короткий піджак з гудзиками, корсет гірчичного кольору та коричневі штани-кльош.

Модель 3.3. – строгий жакет, комбінезон V-подібного вирізу з гудзиками та широкими штанами, акцентний пояс на талії.

Модель 3.4. – класичний жакет з декоративними кишенями та манжетами; пряма спідниця довжиною до коліна.

Модель 3.5. – жакет з асиметричним обробленим низом та манжетами, гольф гірчичного кольору та прямі брюки.

Модель 3.6. – костюм, що складається з короткого жакету з декоративними кишенями та прямої спідниці довжиною до коліна; гірчичний короткий топ.

Модель 3.7. – топ з глибоким вирізом та спущеними плечима, широкі брюки та в'язаний гірчичний шарф.

Модель 3.8. – довгий приталений жилет з чітко вираженим акцентом на талії, в'язаний гольф та прямі брюки з стрілкою.

Модель 3.9. – асиметрична блуза на одне плече з манжетами, чорна майка-топ, та класичні завужені брюки.

Рис.2.3. Блок «Діловий»

Блок 4. Святковий. Цей блок орієнтований на виразність та емоційність, поєднує в собі історичну стилістику 1940-х років з елементами розкоші та театральності, які властиві святковому вбранню (рис.2.8).

Модель 4.1. – сукня на запаховій основі, з довгими рукавами та розширеними манжетами, з розширеною спідницею з воланами гірничного кольору та шлейфом до підлоги.

Модель 4.2. – сукня довга плісирована зі шлейфом, з відкритим імітованим корсетом з зав'язкою на шиї та відкритими плечима, рукави воланоподібні зверху на резинці кріпляться до плечових швів.

Модель 4.3. – блуза з рельєфними швами та драпованими об'ємними рукавами з манжетами зі складками по окату; спідниця асиметрична з запахом та розрізом спереду, довжиною міді; силует приталений з широким вшитим поясом асиметричної форми.

Модель 4.4. – корсет з жорстким ліфом із чіткою посадкою, ззаду з центральною вставкою на шнурівці та вшивним в'язаним поясом; довга спідниця з розширеним низом.

Модель 4.5. – сукня з сорочкоподібним кроєм зверху з довгими рельєфними рукавами, з коміром та в'язаними манжетами, широкий пояс, довга спідниця з двома горизонтальними воланами.

Модель 4.6. – сукня з запаховим V-подібним вирізом та в'язаним верхом, з довгою спідницею з запахом, декорована вшивним поясом та з застібкою збоку.

Модель 4.7. – сукня з пишними рукавами на манжетах, з трапецеподібною спідницею з кількома горизонтальними воланами, оздоблена тасьмою по лінії швів та воланів.

Модель 4.8. – сукня з коротким топом та коротким рукавом, з об'ємними плечима на резинці; з довгою двошаровою спідницею зі складками.

Модель 4.9. – сукня на запах з пришивним в'язаним поясом на талії та асиметричною спідницею з крієм по косій та двома шарами, де нижній шар в'язаний; має застібку на потайній блискавці збоку; з коротким жакетом прямого силуету зверху.

Рис.2.4. Блок «Святковий»

2.5. Розробка сценарного образу творчої колекції

На кінцевому етапі розробки колекції важливо презентувати колекцію, це стосується аксесуарів та доповнень. Вона розрахована на впевнених в собі споживачів, які цінують стильні інтерпретації історичних стилів.

В кожному блоці містяться певні аксесуари та доповнення, від стриманих до гламурних. В «Повсякденному» блоці - це реміні тканинні або шкіряні, гольфи гірчичного кольору, сумки тканинні та шкіряні, класичні туфлі та лофери на низьких підборах чорного кольору. В «Прогулянковому» - сумки на пояс та крос-

боді, браслети з мотивами того періоду, черевики та класичні туфлі на невеликих підборах. В «Діловому» акцент на елегантність, статність та стриманість за допомогою ділових моделей сумок з короткими ручками, шарфи зав'язані на шиї, ледь помітних сережок-гвоздиків, класичних туфель та ботильйонів на підборах. В «Святковому» - мініатюрні клатчі, в'язані широкі та вузькі пояси, легкі прикраси зав'язані на шиї та декоративні стрічки, класичні туфлі та босоніжки з зав'язками.

Аксесуари в колекції не тільки доповнюють образи, а й добре показують стилістику 1940-х років, їхнє логічне зростання за декоративністю.

Висновки до розділу 2

В цьому розділі проведено аналіз та розробку ключових аспектів проєктно-композиційного рішення для створення власної колекції. Встановлено, що цільова аудиторія – це молоді та активні люди, які цінують індивідуальність, якість та комфорт. Ретельно досліджено їх стильові вподобання та психологічні особливості, що стало основою для розробки концепції. Колекція створена для міського стилю, що поєднує в собі функціональність, естетичність та універсальність, для різних життєвих ситуацій, підкреслюючи її практичність та актуальність. Розроблено цілісну структуру колекції, обґрунтовано вибір силуетних форм, пропорцій і колірних рішень, які відображають сучасні тенденції та відповідають потребам споживача.

Колекція поділена на блоки, кожен з яких має визначений асортиментний склад, описано функціональні характеристики кожного з блоків, забезпечуючи різноманітність та доповнення елементів. Це дозволяє споживачу формувати цілісні образи, комбінуючи різні елементи образу. Створено сценарний образ колекції, який відображає її філософію та загальний настрій. Сценарний образ підкреслює унікальність та художню цінність колекції, роблячи її легкою та практичною.

РОЗДІЛ 3

КОНСТРУКТОРСЬКИЙ

В цьому розділі кваліфікаційної роботи проаналізовано основні аспекти створення та обрано моделі для виготовлення в матеріалі. Ключовим завданням на цьому етапі було визначення та обґрунтування методів створення кожної моделі колекції. Для цього було проведено аналіз актуальних тенденцій в сфері дизайну, конструювання та моделювання одягу. Детально викладено основні підходи до розробки первинної конструкції та методів моделювання, доповнені технічними рисунками моделей та таблицями з необхідною інформацією. При виборі методів моделювання особлива увага приділялась індивідуальному підходу до кожної моделі, використовуючи графічно-розрахунковий метод. Для повного та успішного втілення творчого задуму було ретельно підібрано відповідні матеріали та фурнітуру.

3.1. Вибір моделей для проєктування

Для виготовлення в матеріалі було обрано три одиничні вироби з розробленої колекції – це сорочка, брюки та спідниця-напівсонце. Ці моделі взято з «повсякденного» блоку, вони чітко відповідають обраному періоду, виглядають цілісно та практично. З огляду на споживача – молоді дівчини, яка веде активний спосіб життя та професійно задіяна в сфері моди, ці моделі є класичними, універсальними та важливими в її повсякденному стилі. Принципи формування колекції вимагали розробки багатофункціональних виробів, для того, щоб їх можна було з легкістю комбінувати з іншими виробами, втілюючи повноцінні образи (рис.3.1) [24].

Так як ці речі є базовими та практичними, їх можна використовувати в будь-якому комбінуванні наприклад, брюки з футболкою та виразним жакетом. спідницю з виразними панчохами та светром оверсайз. Тобто за допомогою таких базових речей можна втілити будь-який образ доповнюючи безліччю аксесуарів.

При написанні технічних описів враховано державні стандарти [18].

Рис.3.1. Моделі обрані для виконання в матеріалі

Технічний опис зовнішнього вигляду сорочки

Сорочка жіноча для молодшої вікової групи з бавовни, повсякденного призначення, має класичний стиль з елементами унісекс-дизайну. Сорочка прямого силуету, довжиною нижче лінії стегон, з вшивними довгими рукавами.

Пілочка з центральною застібкою на гудзиках, планкою пришивною із подвійною відстрочкою, двома нагрудними кишенями з клапанами, що фіксуються на гудзики, клапани мають кутову форму. Декоративна подвійна строчка по краю кишень, клапанів і планки.

Спинка цільна з прямою лінією кокетки, розташованою нижче лінії плечей, горизонтальною декоративною строчкою по лінії кокетки, низ спинки без додаткових деталей.

Рукави одношовні, вільного крою, зі складанням по низу та манжетами, що застібається на гудзики.

Класичний відкладний комір-стійка, з подвійною декоративною строчкою.

Лінія низу фігурна, з заокругленням з боків та подовженням по центру пілочки та спинки. По краю низу виконана одинарна строчка для фіксації підгинання (рис.3.2., рис.3.3).

Сорочка рекомендується для зросту 161-170 см, $O_{ГШ}$ 90-100 см, II повнотної групи (табл.3.1).

Таблиця 3.1

Формування вихідних даних для отримання конструкції

№	Найменування ознаки	Варіант ознаки
1	Асортимент (вид виробу)	сорочка
2	Поло-вікова ознака	жіноча, мол. вік. група
3	Силует	прямий
4	Покрій	з вшивними рукавами, цільнокроєною кокеткою, та відкладним коміром
5	Розмірно-повнотна ознака	170-72-93 (II повнотна група)
6	Прибавка $P_{г}$	10 см
7	Матеріал	сорочкова бавовна

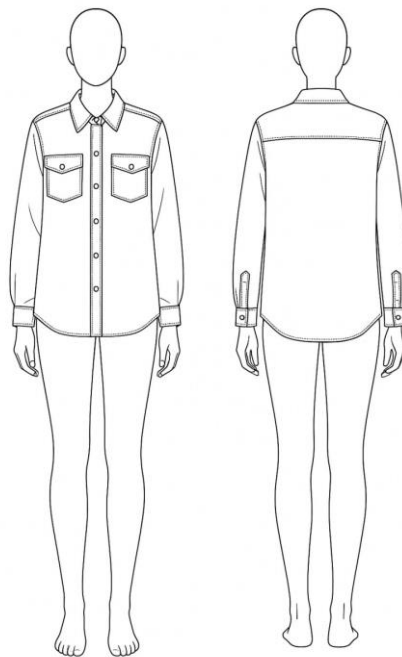

Рис.3.2. Технічний рисунок сорочки. Вигляд на фігурі спереду та ззаду

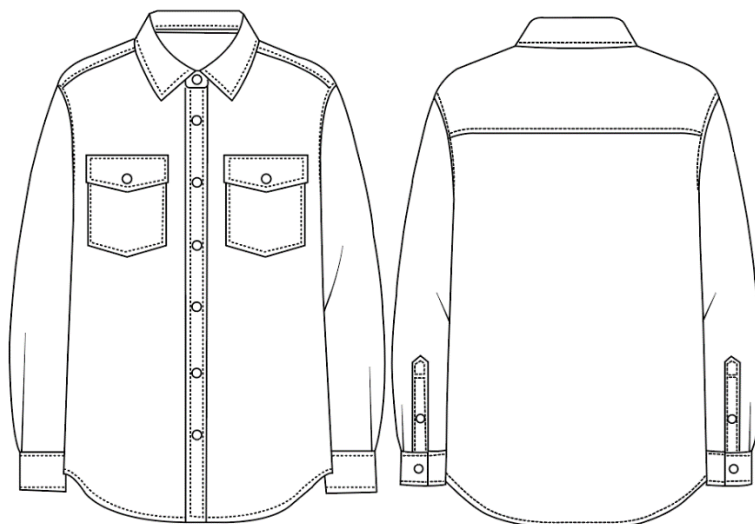

Рис.3.3. Технічний рисунок сорочки. Вигляд спереду та ззаду

Технічний опис зовнішнього вигляду брюк

Брюки жіночі для молодшої вікової групи з костюмної тканини, повсякденного призначення класичного стилю. Брюки прямого силуету, довжиною до щиколотки.

Передні половинки де центральна частина переду зшита зі швом, що імітує розташування застібки, дві передні виточки, що формують об'єм по талії.

Задні половинки мають дві виточки симетрично розташовані відносно середини, середній задній шов по довжині. Формоутворення по сідничній частині забезпечується за рахунок виточок і середнього шва. Відсутні додаткові оздоблювальні елементи, такі як кишені чи кокетки.

Пояс обтачний прямий без пояскових шлівок.

Застібка бічна на потаємному замку.

Підгин низу виконується на стандартну ширину (2-4 см) та фіксується машинною строчкою (рис.3.4., рис.3.5).

Брюки рекомендуються для зросту 161-170 см, $O_{ГШ}$ 90-100 см, II повнотної групи (табл.3.2).

Таблиця 3.2

Формування вихідних даних для отримання конструкції

№	Найменування ознаки	Варіант ознаки
1	Асортимент (вид виробу)	брюки
2	Поло-вікова ознака	жіноча, мол. вік. група
3	Силует	прямий
4	Покрій	з обтачним поясом
5	Розмірно-повнотна ознака	170-72-93 (II повнотна група)
6	Прибавка Пг	4 см
7	Матеріал	костюмна тканина

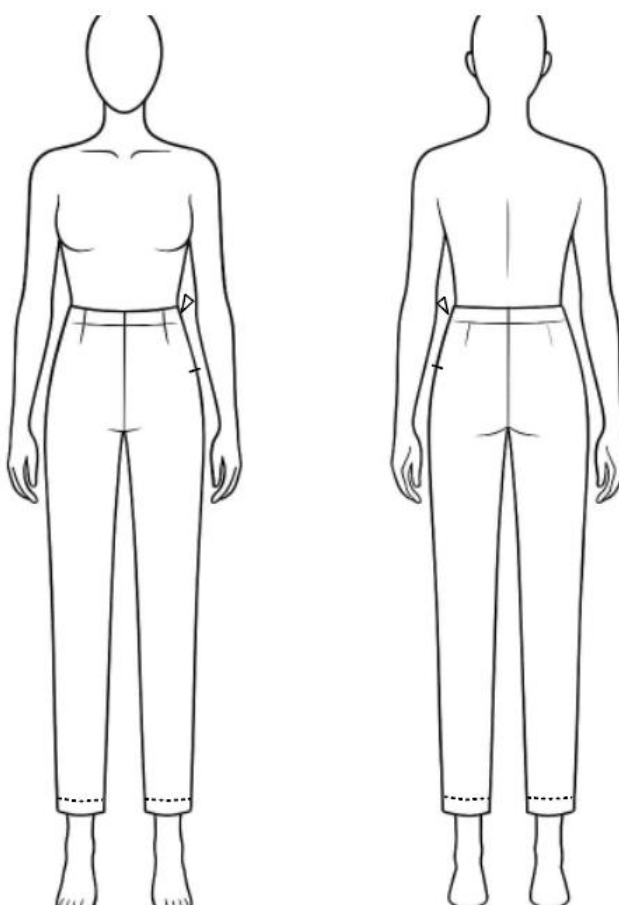

Рис.3.4. Технічний рисунок брюк. Вигляд на фігурі спереду та ззаду

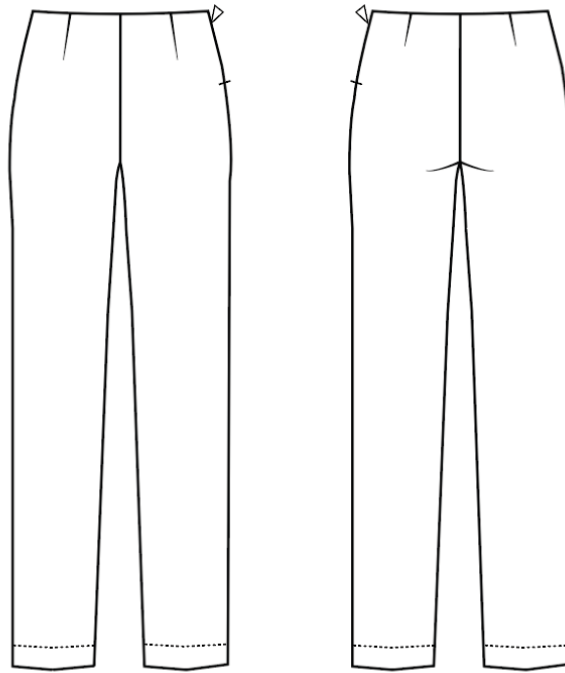

Рис.3.5. Технічний рисунок брюк. Вигляд спереду та ззаду

Технічний опис зовнішнього вигляду спідниці

Спідниця-напівсонце жіноча для молодшої вікової групи з костюмної тканини, повсякденного призначення, класичного стилю. Спідниця А-подібного силуету, довжиною до лінії колін, з посадкою на талії.

Передня половина має дві виточки, що виходять з лінії талії, середина переду цільна, без швів. Лінії боків розширені.

Задня половина має дві виточки для формоутворення по сідничній ділянці, без середнього шва.

Лінія талії оформлена обтачним поясом.

Застібка бічна на потаємному замку.

Низ спідниці злегка заокруглений, підгин оброблений машинною строчкою (рис.3.6., рис.3.7).

Спідниця рекомендується для зросту 161-170 см, $O_{ГШ}$ 90-100 см, II повнотної групи (табл.3.3).

Таблиця 3.3

Формування вихідних даних для отримання конструкції

№	Найменування ознаки	Варіант ознаки
1	Асортимент (вид виробу)	спідниця-напівсонце
2	Поло-вікова ознака	жіноча, мол. вік. група
3	Силует	А-подібний
4	Покрій	з обтачним поясом
5	Розмірно-повнотна ознака	170-72-93 (II повнотна група)
6	Прибавка Пг	3 см
7	Матеріал	костюмна тканина

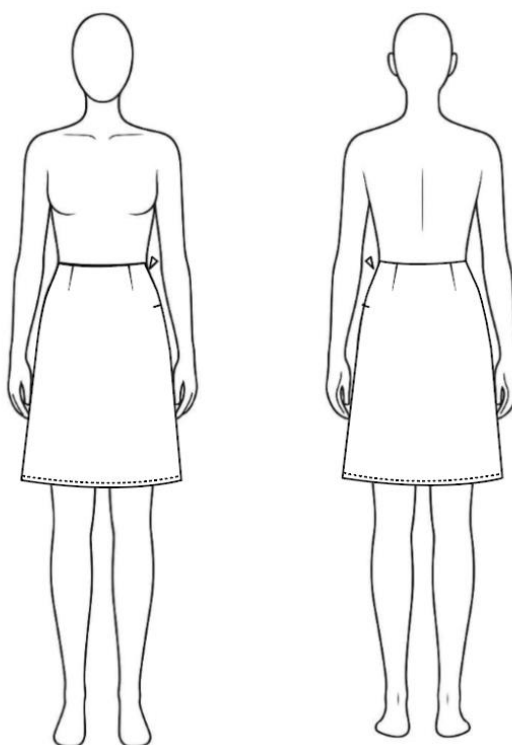

Рис.3.6. Технічний рисунок спідниці. Вигляд на фігурі спереду та ззаду

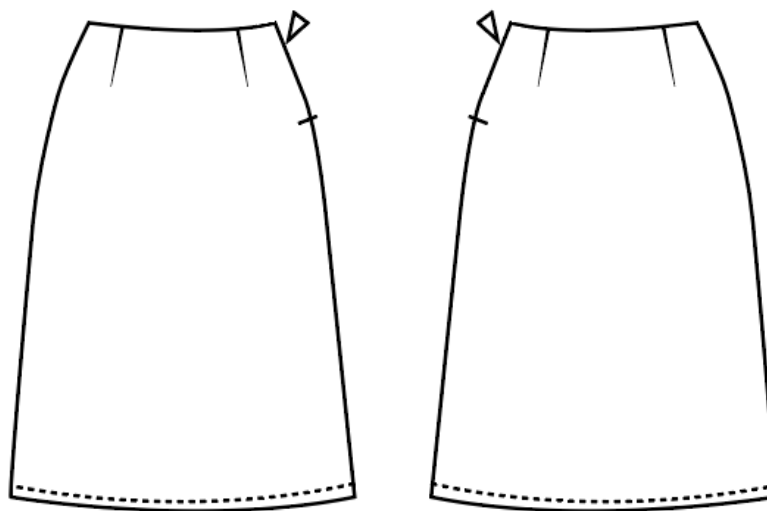

Рис.3.7. Технічний рисунок спідниці. Вигляд спереду та ззаду

3.2. Вибір матеріалів для виготовлення моделей колекції

Важливу роль в виготовленні моделей колекції відіграє підбір матеріалів, які мусять задовольняти функціональне призначення та стильове рішення. Так як колекція натхненна модою 1940-х років, але призначена для сучасного втілення, то добір матеріалів поєднує ретро-мотиви з актуальними технологіями, комфортом та естетикою. Перед проєктуванням виробу необхідно оцінити властивості матеріалу тому, що різні тканини по-різному тримають форму та драпіруються. Таким чином, пластичні властивості залежать від характеристик використаних матеріалів [11].

Тканини які раніше використовувались в створенні одягу, залишаються актуальними й на сьогодні, і з кожним роком ще більше змінюються в своєму виготовленні. Можна виділити кілька найбільш популярних та універсальних матеріалів, серед них: натуральні тканини, такі як льон та бавовна; м'який та затишний трикотаж; костюмні тканини це креп та габардин; вельвет та оксамит, текстурні тканини. В моді так і залишаються однотонні забарвлення, наприклад класичний чорний, сірий, нюдові кольори [45, 35].

Пакет матеріалів для кожного виробу формується відповідно його призначенню. Обрані моделі відносяться до «повсякденного» блоку, тому для

виготовлення обраних моделей пропозицією є використати: габардин, бавовна та дублірин.

Бавовна дуже популярна тканина як для сорочок, особливо на сезон весна-літо, ця тканина має ряд властивостей, що впливають на їх конструкцію, таких як стійкість до зношування, екологічність, здатність добре вбирати вологу. Для брюків та спідниці підійде габардин, добре тримає форму [39, 16]. Матеріали верху – основна тканина, яка визначає силует, жорсткість та зовнішній вигляд, це бавовна та габардин. Для прокладки на брюках та спідниці використано дублірин [20].

Для створення моделей були обрані актуальні матеріали, які застосовуються для пошиття. Щоб узагальнити якісні характеристики та властивості цих текстильних матеріалів, було здійснено комплексний аналіз їхніх структурних параметрів (табл.3.4).

Таблиця 3.4

Структурні параметри текстильних матеріалів

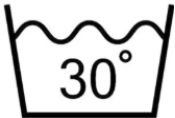
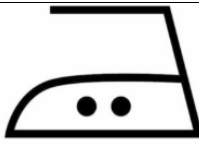
№ п/п	Призначення	Оформлення поверхні	Переплетення ниток	Сировинний склад, %	Ширина, см
1	Для виготовлення сорочки	гладка, матова	полотно	100% бавовна	150
2	Для виготовлення брюків та спідниці	щільна, з діагональним рубчиком	саржеве	65% поліестер, 35% віскоза	145
3	Прокладка	гладка, клейова	безпереплетне	100% поліестер	100

Слід зазначити, що правильний догляд є важливим фактором для продовження терміну служби виробу і збереження його первісного вигляду.

В залежності від сировинного складу матеріалів, з яких виготовляється швейний виріб, треба визначити їх споживацькі властивості, сформулювати рекомендації по догляду за одягом та розробити етикетку, згідно ДСТУ 2122-93 «Матеріали для одягу. Символи та вимоги для одягу» [19, 36]., ГОСТ ИСО 3758-2007 «Маркування символами по догляду» (табл. 3.5., табл.3.6).

Таблиця 3.5

Символи та вимоги догляду за текстильними матеріалами

Символи по догляду	Значення символів
Бавовна	
	Цей символ на етикетці означає, що ваш одяг можна прати в машинці, але тільки у прохолодній воді до 30°C.
	Не відбілювати
	Сушіння на повітрі, повісивши його на мотузку
	Прасування при 110°C
Габардин	
	Прати за температури води не вище 40°C
	Відбілювання тільки без хлору
	Забороняється сушити в барабані
	Прасування при 150°C

З метою забезпечення комфорту під час носіння, а також створення ефективного та практичного дизайну, запропоновано використання наступних

засобів кріплення та фурнітури для швейних виробів (табл.3.6).

Таблиця 3.6

Характеристика ниток і фурнітури

Назва	Призначення	Характеристика
Поліестерова швейна нитка	Для зшивання основних деталей виробу	Висока міцність, зносостійкість, товщина №40, низька усадка
Кнопки-застібки	Для застібки сорочки, кишень, манжетів	Матеріал – метал, діаметр 11 мм
Потайна тасьма-блискавка	Для застібки спідниці та брюк	Непомітна в шві, колір у тон тканини, довжина 24 см
Дублірин	Для дублювання поясів	Нетканий матеріал, термоклейовий, середньої жорсткості

Конфекційні карти на вироби представлені в Додатку Д.

Також методи обробки та оздоблення фурнітури мають важливе значення в створенні образів. Фурнітура має бути надійною та якісною, це забезпечить довговічність одягу. Використання підкладки може надати більшого комфорту для споживача.

3.3. Вибір способу розробки об'ємно-просторової форми моделей колекції

Для розробки усіх трьох моделей було обрано метод типових конструкцій. Для побудови конструкцій використано розрахунково-графічний метод.

Розрахунково-графічний метод – це опис послідовності побудови кресленика деталей в табличні або текстовій форма, розрахункові формули для визначення величин, опис графічних прийомів, а також схеми кресленика у зменшеному масштабі з позначенням конструктивних точок і відрізків [34].

Переваги розрахунково-графічного методу:

- Стандартизація процесу. Дозволяє працювати за методиками та ДСТУ, це полегшує побудову креслення і повторне використання.

- Точність побудови. Метод базується на точних анатомічних мірках, розрахунках і формулах, це дозволяє досягти точної посадки виробу на фігурі.
- Універсальність. Можна адаптувати під різні розмірні групи і типи фігур.
- Логічна послідовність дій. Побудова ведеться поетапно, що робить метод доступним для вивчення та контролю на кожному етапі.
- Ілюстративність. Графічне зображення дозволяє візуалізувати конструкцію ще до створення лекал, оцінити пропорції, симетрію, розміщення ліній.
- Можливість автоматизації. Розрахунки, побудови та моделювання легко переносяться в САПР, ефективно при переході до цифрових форматів.
- Можливість варіацій і моделювання. Дає чітку базову основу, яку легко трансформувати в різні фасони шляхом моделювання [38].

Розрахунково-графічний метод залишається важливим інструментом у сучасній індустрії моделювання одягу, гарантуючи високу точність та ефективність процесу створення одягу.

Сорочка побудована за методикою базових конструкцій на індивідуальні параметри за знятими мірками [25]. Нижче наведені мірки та їх значення, які необхідні для побудови (табл.3.7)

Брюки побудовані за методикою О. В. Єжова, К. Л. Пашкевич, О.Д. Герасименко «Конструювання жіночих поясних виробів», КНУТД, 2024. 29 с. [22]. Нижче наведені мірки та їх значення, які необхідні для побудови (табл.3.8).

Спідниця побудована за методикою Єжова О. В. Конструювання одягу. Курс лекцій. – Кіровоград: Лисенко В. Ф., 2013. [21]. Нижче наведені мірки та їх значення, які необхідні для побудови (табл.3.9).

Таблиця 3.7

Дані для конструювання сорочки

Найменування	Значення, см
От	90
Ост	98
Ог	92
Озап	17
Пош	20
Дв	65
Дпл	19
Др	56
Дтс	43
Вг	25
Шпл	50
Шсп	48
Шпр	57
Шкиш	11,5
Гкиш	13,5
Шклп	12
Вклп	6

Таблиця 3.8

Дані для конструювання брюк

Найменування	Значення, см
От	90
Ост	110
Дбш	100
Гс	29,5
Дкш	71
Влк	42,6
Шн	26
Шпст	30

Таблиця 3.9

Дані для конструювання спідниці

Найменування	Значення, см
От	90
Дв	66

3.4. Розробка конструкції моделей колекції

Для виготовлення сорочки в матеріалі було використано базову конструкцію чоловічої сорочки. Побудовано пілочку, спинку, рукав, манжети, комір-стійка та кишені.(рис.3.8 – 3.11). В таблиці 3.10 представлена специфікація деталей сорочки.

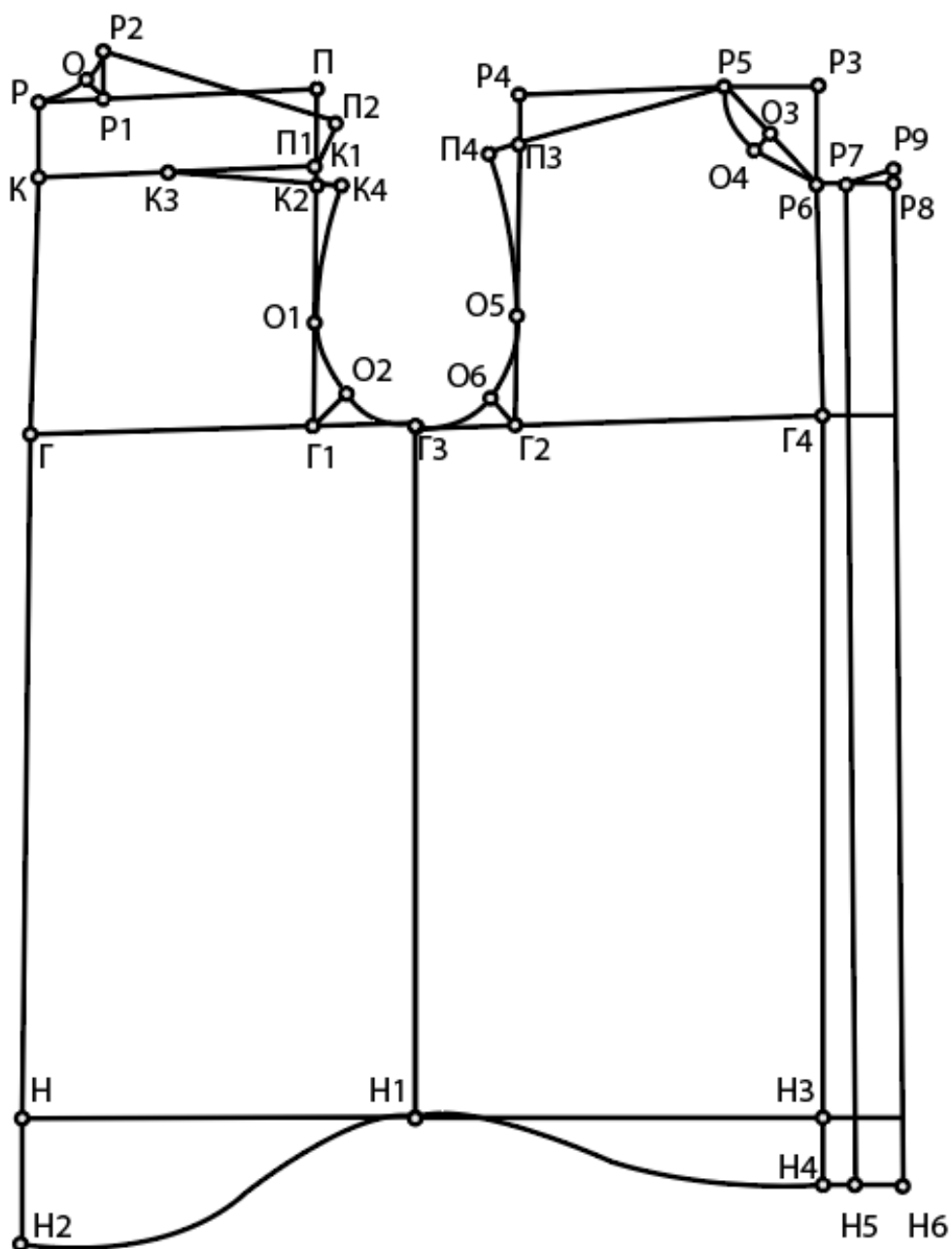

Рис.3.8. Схема моделювання пілочки та спинки сорочки

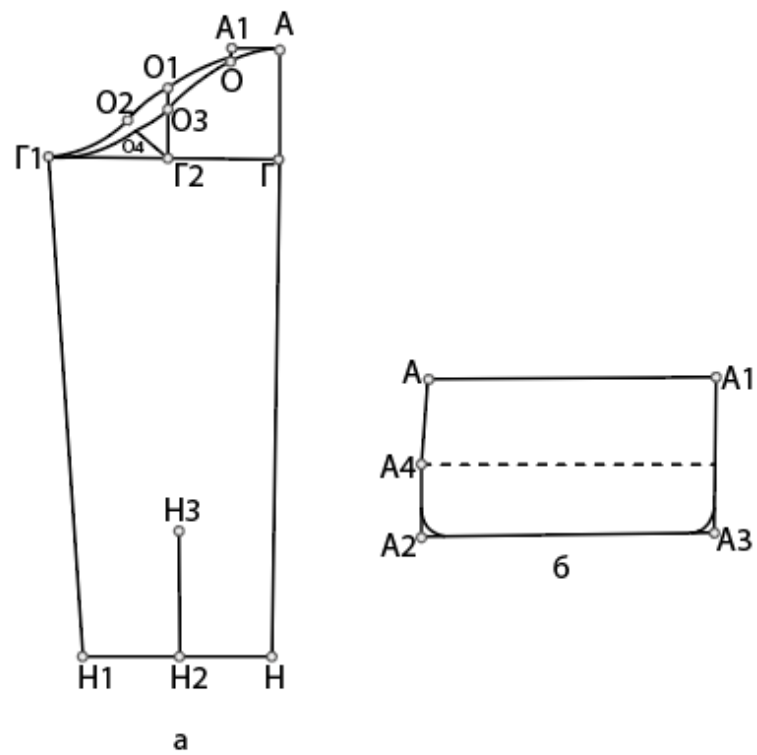

Рис.3.9. Схема моделювання: а – рукав; б - манжет

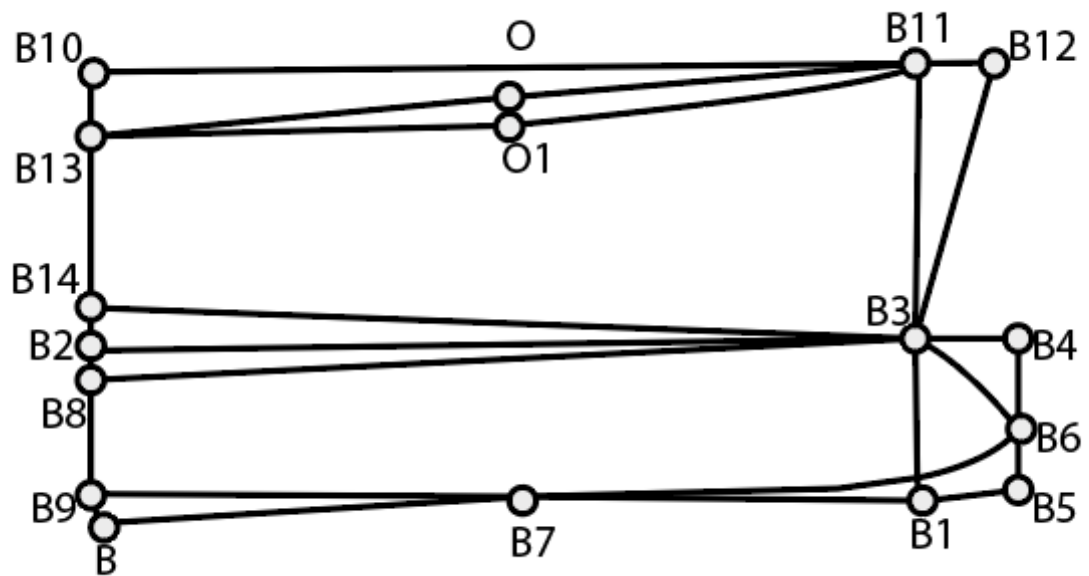

Рис.3.10. Схема моделювання комір-стійка

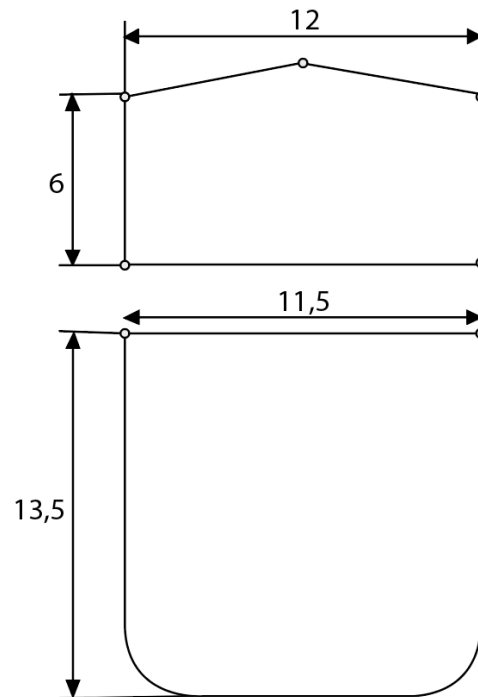

Рис.3.11. Схема моделювання кишень з клапанами

Таблиця 3.10

Специфікація деталей сорочки

Код деталі	Найменування деталі	Кількість лекал	Кількість деталей крою
1	Пілочка	1	2
2	Спинка	1	1
3	Рукав	1	2
4	Манжета	1	2
5	Комір	1	2
6	Стійка	1	2
7	Кишеня накладна	1	2
8	Клапан до кишені	1	2
9	Планка	1	2
10	Кокетка	1	1

Брюки побудовано за базовою конструкцією. Брюки мають середній шов, бічні та крокові шви, які ділять виріб на дві передні та дві задні половинки. В готовому виробі, бічний шов співпадає з кроковим від низу до лінії колін (рис.3.12). В таблиці 3.11 представлено специфікацію деталей брюк.

Таблиця 3.11

Специфікація деталей брюк

Код деталі	Найменування деталі	Кількість лекал	Кількість деталей крою
1	Передня половина	1	2
2	Задня половина	1	2
3	Потаємна застібка-блискавка	-	1

Спідниця-напівсонце також побудована за базовою конструкцією. Проведені розрахунки за якими було накреслено конструкцію (рис.3.13). В таблиці 3.12 представлено специфікацію деталей спідниці.

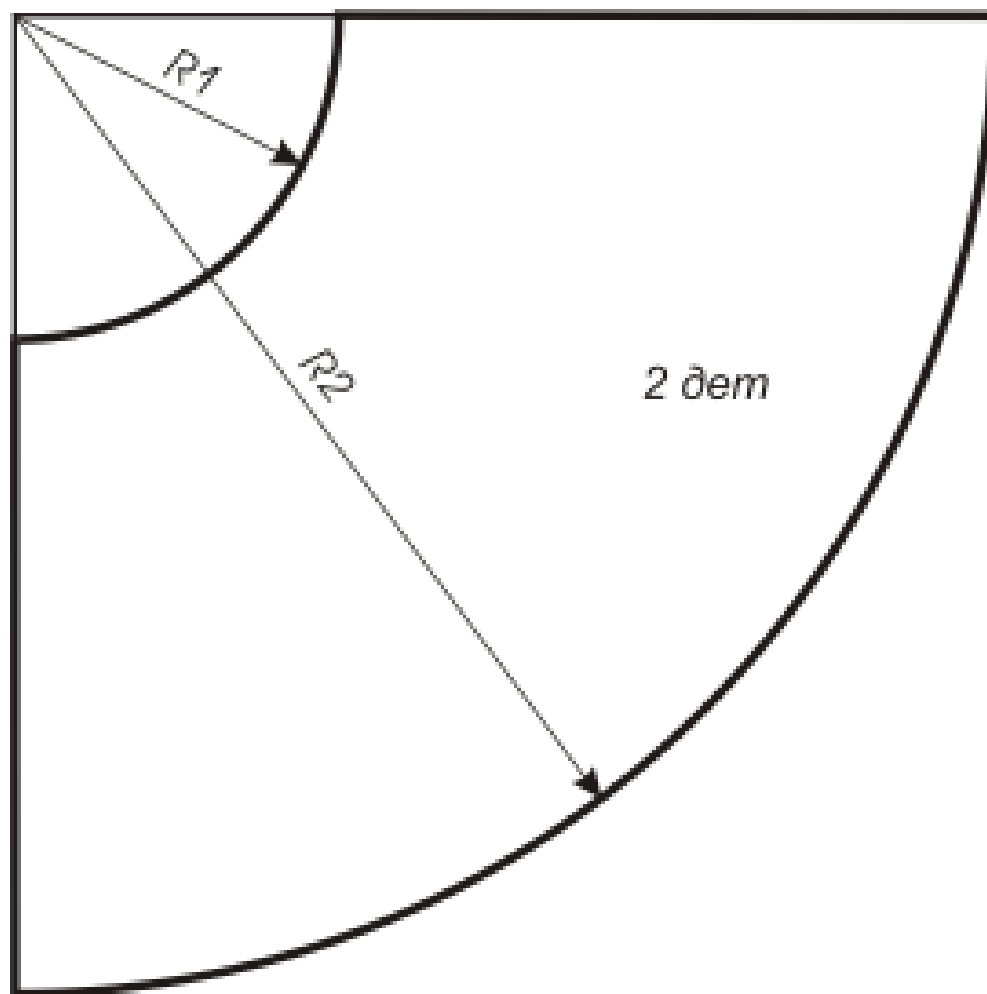

Рис.3.13. Схема моделювання спідниці-напівсонце

Таблиця 3.12

Специфікація деталей спідниці

Код деталі	Найменування деталі	Кількість лекал	Кількість деталей крою
1	Полотно спідниці (1/2 кола)	1	2
2	Потайна застібка-блискавка	-	1

Специфікація деталей – це один основних документів конструкторсько-технологічної документації, який містить основні відомості про деталі, що входять до виробу. З допомогою специфікації деталей конструктор перевіряє готовність комплекту лекала, далі в ході виготовлення виробу контролює технологічний процес. Такі таблиці дають змогу розуміти та контролювати кількість необхідних деталей крою.

Висновки до розділу 3

У конструкторському розділі кваліфікаційної роботи обгрунтовано вибір моделей для проєктування, надано опис зовнішнього вигляду моделей та технічні рисунки. Описано вибір матеріалів, структурні параметри текстильних матеріалів, сформульовано рекомендації по догляду за одягом та прописано характеристику ниток та фурнітури. Обгрунтовано вибір методів конструювання та моделювання для виготовлення трьох одиничних виробів з розробленої колекції: сорочки, брюків та спідниці. Конструктивна частина демонструє креативність, що забезпечує високу якість, довговічність та комфорт створеного одягу.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Результатом даної кваліфікаційної роботи стала розробка авторської сучасної колекції жіночого одягу на основі дослідження художньо-композиційних характеристик костюма 1940-х років. В процесі роботи були виконані всі завдання, які відповідають вимогам до кваліфікаційної роботи здобувача освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 022 Дизайн.

Нижче представлені основні результати роботи:

1. Проведено комплексний аналіз періоду 1940-х років, розкрито сутність змін, які відбулись в модній індустрії протягом цього періоду. Досліджено історичні передумови розвитку моди 40-х років, що дали змогу зрозуміти фактори, які вплинули на майбутні дизайнерські рішення в жіночому одязі.
2. Проаналізовано художньо-композиційні характеристики костюму та актуальність даних тенденцій в контексті сучасності.
3. На основі проведених досліджень було обрано найбільш універсальні характеристики воєнної та післявоєнної моди для розробки власної колекції.
4. Ретельно досліджено тип та образ споживача, їх стильові вподобання та психологічні особливості.
5. Розроблені ескізи колекції жіночого одягу в системі гардероб, яка складається з чотирьох блоків різного призначення. Визначені особливості композиційної побудови та формоутворення, проаналізовані засоби, які забезпечили єдність стилю та кольорової гамми.
6. Обґрунтовано вибір моделей для проєктування, надано опис зовнішнього вигляду моделей та технічні рисунки.
7. Проаналізовано вибір матеріалів, структурні параметри текстильних матеріалів, сформовано рекомендації по догляду за одягом.
8. Описано вибір методів конструювання та моделювання для виготовлення трьох одиничних виробів розробленої колекції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ashby, M., Johnson, K. Materials and Design: The Art and Science of Material Selection in Product Design. Butterworth-Heinemann, 1991. 416 p.
2. Evans, J. R., Berman, B. Marketing: Fundamentals of Consumer Behavior and Market Segmentation. Kyiv: Alterpress Publishing House, 2007. 244 p.
3. Gans, H. J. Popular Culture and High Culture: An Analysis and Evaluation of Taste. Basic Books, 1999. 267 p.
4. Heskett, J. Industrial Design. London: Thames and Hudson, 1980. 216 p.
5. Heskett, J. Industrial Design. New York: Oxford University Press, 1980. 216 p.
6. Hiesinger, K. B., Marcus, G. H. Landmarks of Twentieth-Century Design. Abbeville Press, 1993. 404 p.
7. Kirkham, P. The Gendered Object. Manchester University Press, 1995. 272 p.
8. Meikle, J. Twentieth Century Limited: Industrial Design in America, 1925–1939. Temple University Press, 1979. 249 p.
9. Pantone Color Institute. URL: <https://www.pantone.com> (дата звернення: 05.05.2025)
10. Pulos, A. J. The American Design Adventure: 1940–1975. MIT Press, 1988. 456 p.
11. Shane D. G. Urban Design Since 1945: A Global Perspective. Wiley, 2011. 360 p.
12. Sparke, P. An Introduction to Design and Culture in the Twentieth Century. Routledge, 1986. 192 p.
13. Sparke, P. Design: History, Theory and Practice of Product Design. Birkhauser, 2015. 296 p.
14. 5 головних винаходів Коко Шанель. URL: <https://vogue.ua/article/fashion/persona/5-glavnyh-izobreteniy-koko-shanel-37339.html> (дата звернення: 06.05.2025)

15. Березненко С.М., Водзінська О.І., Білоцька Л.Б., Донченко С.В. Технології волого-теплого оброблення, клейових, зварних з'єднувань та хімізації у швейній галузі: навч. посіб. Київ, КНУТД, 2020. 303 с.
16. Види тканин та їх опис. URL: <https://konstar.com.ua/blogs/blog/vidy-tkaney/> (дата звернення: 16.05.2025)
17. Відомі дизайнери і їх внесок у розвиток моди. URL: <https://maxa.ua/vidomi-dyzajnery-i-yih-vnesok-u-rozvytok-mody/> (дата звернення: 06.05.2025)
18. ДСТУ 2027-92 Вироби швейні й трикотажні. Терміни та визначення. [Чинний від 1992-01-29]. Вид. офіц. Київ, 1992. 22 с. (Інформація та документація)
19. ДСТУ 2122-93 Матеріали для одягу. Символи та вимоги догляду. [Чинний від 1995-01-01]. Вид. офіц. Київ, 1995. 33 с. (Інформація та документація)
20. Дублерин та флізелін для одягу. URL: <https://www.tkfurniture.com.ua/dublerin-dlya-odyagu/> (дата звернення: 16.05.2025)
21. Єжова О.В. Конструювання одягу: конспект лекцій. Кіровоград, 2013. 172 с.
22. Єжова О.В., Пашкевич К.Л., Герасименко О.Д. Методичні рекомендації до виконання самостійних робіт з дисципліни «Художнє моделювання та конструювання одягу» для здобувачів вищої освіти галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 022 Дизайн, освітньої програми Дизайн одягу, денної та заочної форм здобуття вищої освіти. КНУТД, Київ, 2024. 29 с.
23. Кокоріна Г., Давиденко І., Мінченко К., Лісовська К. Мода 1920-х: фемінізм та механізми радикального оновлення образу. КНУТД, Київ, Україна, 2023. 4 с.
24. Колосніченко М.В., Процик К.Л. Мода і одяг. Основи проектування та виробництва одягу: навч. посіб. КНУТД, Київ, 2011. 238 с.

25. Конструкція верхня чоловіча сорочка. URL: <https://www.nytkosvit.com.ua/verhnya-cholovicha-sorochka/#pobudova-spynky> (дата звернення: 17.05.2025)
26. Кравчук К.І., Ніколаєва Т.І. Розробка комплексного дизайн-проекту колекції одягу на основі аналізу напрямків розвитку дизайну початку XX століття. Легка промисловість №2, 2017. 28-33 с.
27. Ляпкало І. О. Особливості формування модних тенденцій в жіночому костюмі 50-х років XX століття та їх впливу на сучасний костюм / І. О. Ляпкало ; наук. кер. Т. В. Ніколаєва, Т. І. Ніколаєва // Наукові розробки молоді на сучасному етапі : тези доповідей XVI Всеукраїнської наукової конференції молодих вчених та студентів (2017р., Київ). К.: КНУТД, 2017. 3 с.
28. Мамчич О.С., Гаркін П.В. Візуалізація образу та проектування костюма в різних художніх системах: навч.-метод. посіб. КНУТД, Київ, 2010.45 с.
29. Мода в часи Другої світової війни. URL: <https://vogue.ua/article/fashion/tendencii/moda-v-chasi-drugoji-svitovoji-viyni-48495.html> (дата звернення: 05.05.2025)
30. Мода Коко Шанель. URL: <https://elle.ua/moda/fashion-blog/istoriya-modi-za-shcho-mi-lyubimo-koko-shanel/> (дата звернення: 05.05.2025)
31. Модна індустрія і війна. URL: <https://jetsetter.ua/modna-industriya-i-vijna-dolya-brendiv-pid-chas-ii-svitovoyi/> (дата звернення: 07.05.2025)
32. Ніколаєва Т.В. Тектоніка. Формоутворення костюма: навчальний посібник. 2-ге вид. переробл. та доповн.. К. Арістей, 2008. 340 с.
33. Ніколаєва Т.В., Чупріна Н.В. Основи теорії формоутворення костюма: навч. посіб. Київ, КНУТД, 2004. 156 с.
34. Пашкевич К.Л. Дизайн одягу на засадах тектонічного підходу: методи, засоби, проектні практики: Ч.1. Конструктивне моделювання одягу: монографія. Київ: КНУТД, 2023. 130 с.
35. Пашкевич К.Л. Проектування тектонічних форм одягу з урахуванням властивостей тканин: монографія. Київ, НВЦ Профі. 2015. 364 с.

36. Позначення для догляду за одягом. URL: <https://altair.net.ua/oboznachenija-dlja-uhoda-za-odezhdoj-na-jarlykah-i-jetiketkah/> (дата звернення: 17.05.2025)
37. Світові війни очікувано змінили майбутнє Європи. URL: <https://babel.ua/texts/83254-svitovi-viyni-ochikuvano-zminili-maybutnye-yevropi-i-neochikuvano-zhinochu-modu-yak-u-garderobah-z-yavilis-kurtki-bomberi-i-chomu-bikini-suvora-neobhidnist-povoyennogo-chasu-fotoistoriya-babelya> (дата звернення: 05.05.2025)
38. Славінська А.Л. Методи типового проектування одягу: навч. посіб. Хмельницький, ХНУ, 2012. 179 с.
39. Слізков А.М., Щербань В.Ю., Кизимчук О.П. Механічна технологія текстильних матеріалів. Ч. II : Ткацьке, трикотажне та неткане виробництва: підручник. КНУТД, Київ, 2018. 276 с.
40. Струмінська Т.В., Прасол С.І., Гальчинська О.С., Ровенець О.І. Художньо-композиційні ознаки жіночого костюма 1940-х рр., як творче джерело розробки сучасної колекції одягу. Art and Design №4, 2018. 138 с.
41. Технічне проектування. URL: <https://disted.edu.vn.ua/courses/learn/3217> (дата звернення: 17.05.2025)
42. Чупріна Н.В. Специфіка дизайну костюма в умовах індустрії моди. Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв №6, 2011. 120-122с. Режим доступу, URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/had_2011_6_35 (дата звернення: 17.05.2025)
43. Шевнюк О.Л. Історія костюма: навч. посіб. Київ, Знання, 2008. 375 с.
44. Що таке мілітарі стиль. URL: <https://prostyle.in.ua/Article/Shcho-take-militari/> (дата звернення: 06.05.2025)
45. Які тканини модні сьогодні. URL: <https://1000tkanei.com.ua/ua/blog-ua/yak-tkanini-v-mod-sogodn-suchasn-tendenc-u-sv-t-tekstilyu> (дата звернення: 16.05.2025)

ДОДАТКИ

Додаток А

Ілюстрації до розділу 1

Рис. А.1. Жінки в період війни у військовій формі

Рис.А.2. Жінки працюють в ремонтній майстерні

Рис. А.3. Дефіцит. Черги в СРСР за талонами на одяг

Рис. А.4. Жінки носили спідниці по коліно та жакети з гострими плечима

Рис. А.5. Коко Шанель у своєму салоні моди у Лондоні, 1932 р.

Рис. А.6. Знамениту «маленьку чорну сукню» Коко Шанель продають на аукціоні Christie's у Лондоні, 1978 р.

Рис. А.7. Ів Сен-Лоран та П'єр Берже відкрили бутик модного дому Saint Laurent Rive Gauche у IV окрузі Парижа. Вперше представлено одяг прет-а-порте.

Рис. А.8. Арнольд Лавер. Утилітарний одяг

Рис. А.9. Стиль мілітарі в сучасності

Додаток Б

Ілюстрації до розділу 2

Рис. Б.1. Стиль споживача

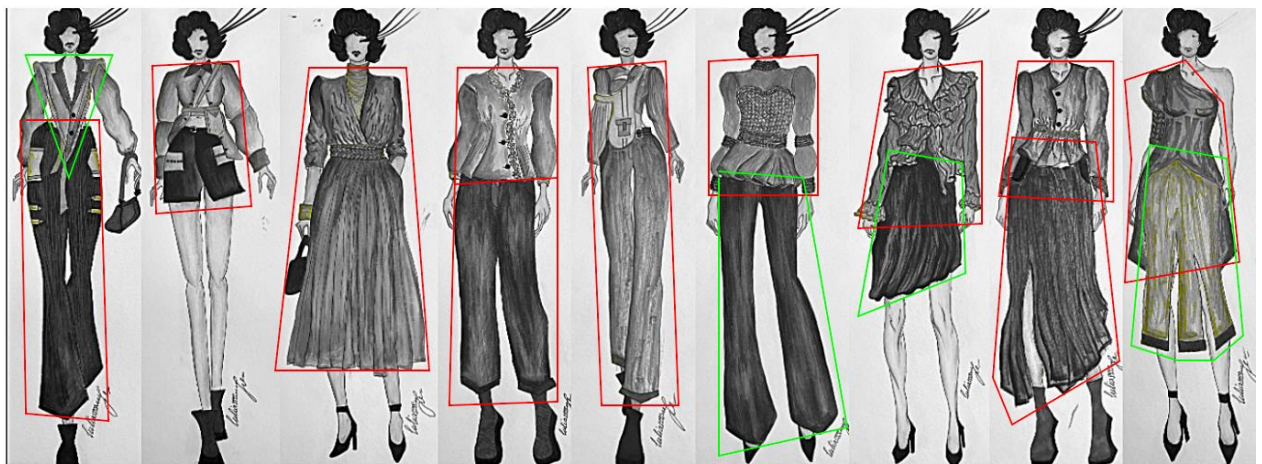

Рис. Б.2. Геометричне формоутворення колекції

Рис. Б.3. Мудборд для створення колекції

Рис. Б.4. Одяг в стилі 1940-х років для натхнення

Ілюстрації до розділу 3

Фото моделей виконаних в матеріалі

Рис. В.1. Модель 1

Рис. В.2. Модель 2

Рис. В.3. Модель 3

Рис. В.4. Модель 4

Рис. В.5. Модель 5

Рис. В.6. Колаж з фото моделей виконаних в матеріалі

Додаток Г

Конфекційна карта 1

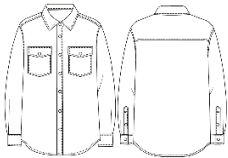
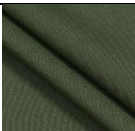
Розробник: Романенко Юлія Русланівна

Модель: сорочка

Назва виробу: сорочка з накладними кишенями та коміром стійкою

Розміри, що рекомендуються: універсальний

Зрости, що рекомендуються: 165-175

Замальовка моделі	Основні матеріали		Підкладочні матеріали		Прикладні матеріали		Фурнітура	
	Зразки матеріалів	Назва, артикул	Зразки матеріалів	Назва, артикул	Зразки матеріалів	Назва, артикул	Зразки фурнітури	Назва, артикул
		Бавовна Поліестер, хакі	-	-	-	-		Гудзик-кнопка, нержавіюча сталь

Конфекційна карта 2

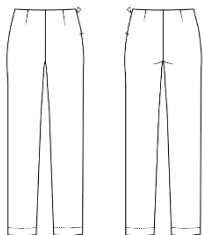
Розробник: Романенко Юлія Русланівна

Модель: брюки

Назва виробу: брюки

Розміри, що рекомендуються: 46-48

Зрости, що рекомендуються: 165-175

Замальовка моделі	Основні матеріали		Підкладочні матеріали		Прикладні матеріали		Фурнітура	
	Зразки матеріалів	Назва, артикул	Зразки матеріалів	Назва, артикул	Зразки матеріалів	Назва, артикул	Зразки фурнітури	Назва, артикул
		Саржа, коричнева	-	-	-	-		Потаєм на застібка, 10см

Конфекційна карта 3

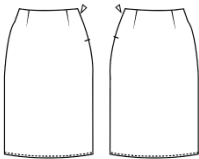
Розробник: Романенко Юлія Русланівна

Модель: спідниця

Назва виробу: спідниця-напівсонце

Розміри, що рекомендуються: 46-48

Зрости, що рекомендуються: 165-175

Замальовка моделі	Основні матеріали		Підкладочні матеріали		Прикладні матеріали		Фурнітура	
	Зразки матеріалів	Назва, артикул	Зразки матеріалів	Назва, артикул	Зразки матеріалів	Назва, артикул	Зразки фурнітури	Назва, артикул
		Саржа, коричнева	-	-	-	-		Потаєм на застібка, 10см

**Тези доповіді на конференцію «Актуальні проблеми сучасного дизайну», 04
квітня 2025р., Київ, КНУТД**

VII Міжнародна науково-практична конференція
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО ДИЗАЙНУ»
Київ, КНУТД, 04 квітня 2025 р.

УДК 687.01/745.03

РЕТРОСПЕКТИВА ФОРМУВАННЯ СТИЛЮ МІЛІТАРІ В ЖІНОЧІЙ МОДІ ХХ СТОЛІТТЯ

КОКОРИНА Галина¹, РОМАНЕНКО Юлія²

^{1,2} Київський національний університет технологій та дизайну
galinaramasanova@gmail.com

Стаття присвячена аналізу факторів впливу на формування стилю мілітарі в європейській моді. Особливу увагу приділено дослідженню окремих ознак цього стилю в костюмі різних етапів еволюції дизайну одягу ХХ століття, зокрема в одязі часів Першої та Другої світових війн, а також в одязі 1970-1980-х років, коли відбувалася актуалізація мілітарних тенденцій. Проаналізоване значення стилю мілітарі в сучасній моді, зокрема в умовах воєнного стану в Україні, представлено практичні розробки вітчизняних дизайнерів.

Ключові слова: мода, дизайн одягу, стиль мілітарі, камуфляж.

ВСТУП

Військова форма, як і військова мода загалом, завжди мала певний вплив на одяг цивільного населення. Незалежно від змін в культурі, соціальному житті та протоколу відносин в армії, певні елементи військового костюма стали константами в цивільному одязі за останнє століття. Декоративні елементи, крій та кольорові особливості військової моди впливали на європейський одяг ще до того, як модельєри створили хакі, штани карго, пілотки, куртки-пілотки тощо, і продемонстрували їх на подіумі. Особливо сприйнятливими до цих впливів були чоловіки, які включали певні елементи військової форми у свій повсякденний одяг, але протягом ХХ століття, під час Першої та Другої світових війн, а тож кожного разу, коли в світі відбувалися активні воєнні дії, жіноча мода також зазнавала впливу військового стилю. Стиль мілітарі ґрунтується на чіткій конструкції та доцільності одягу, його виробництві за принципом «дешево і раціонально», на використанні камуфляжу як засобу парадоксальної поєднання ідентифікації і одночасного маскуванню людини, яка її носить.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Завдання даного дослідження полягає в комплексному аналізі такого явища як стиль мілітарі в моді, його еволюції протягом ХХ століття, причин актуалізації та особливих ознак в сучасній моді.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

На початку ХХ століття жіноча мода формувалась під впливом стилю ар нуво, тяжіла до надзвичайної розкішності та елегантності, але з початком Першої світової війни все змінилось: одяг стає значно більш практичним та

функціональним. Цей період став переломним в історії моди, вивів її на новий рівень. Тяжкі часи призвели до того, що жінки на заміну чоловікам почали працювати на заводах та фабриках, що вимагало певної уніформи. Одяг став простим та зручним, крій – більш вільним, колорит – стриманим; брюки та сорочки поступово стали повсякденним жіночим одягом. Важливими елементами одягу стають такі запозичення з військової форми як накладні кишені, коміри-стойки, ремені, кокетки. В зв'язку з дефіцитом тканин практична військова форма часто перешивалася в цивільну, її підганяли за розмірами та змінювали дизайн відповідно новій моді. Але деякий одяг залишився незмінним, наприклад дощовик тренчкот з широким коміром, погонами та ремнем. Саме за таких умов зароджувався стиль мілітарі, культивуючи колір хакі, зелені та коричневі відтінки, а також прямі силуети, строгі лінії, лампаси, блискучі ґудзики, прострочені лацкани [1].

Наступна хвиля актуалізації теми мілітарі припадає на 1940-ті роки, коли вже під впливом Другої світової війни зросла потреба в економії матеріалів, фасони жіночого одягу стають більш практичними та лаконічними. Основні ознаки моди цього періоду наступні: чіткий силует з акцентом на талії; довжина спідниць та суконь переважно до коліна; вироби з накладними кишенями та широкими поясами; стримані та приглушені кольори (оливковий, хакі, темно-зелений, коричневий). Але зазначимо, що мода 1940-х років дозволяла використання яскравих акцентних кольорів в якості додаткових, переважно, гірчично-жовтих та бордово-червоних [2]. Для покращення естетичної якості повсякденного одягу для населення в різних країнах Європи до швейного виробництва залучили видатних дизайнерів, які створили економний та, водночас, стильний і різноманітний одяг. Пальто, сукні, брюки, сорочки з простим кроєм та мінімальною обробкою чудово підкреслювали фігуру жінки і швидко стали популярними.

Повернення стилю мілітарі в моду 1970-1980-х рр. було зумовлено наявністю численних локальних конфліктів в різних регіонах світу. Натхнення уніформою, ретро-мода цих років цитувала моду 1940-х з її характерним силуетом із широкими плечами та шкіряним ремнем на талії [3]. Цікаво, що протягом цих років в рекламі та в модних журналах часто використовували образи, які асоціювалися з Другою світовою війною, і це сприяло просуванню модного продукту. Так у вересні 1982 року журнал «Vogue Italia» опублікував статтю під назвою «Un'altra Moda Militare» (Інша військова мода). Ця редакційна стаття доводила, що романтизація воєнних 1940-х років стає надзвичайно актуальною і нагадувала про аналогічну тенденцію 1970-х, яку запровадив Ів Сен-Лоран [4].

В останні роки стиль мілітарі став одним з найбільш популярних, він еволюціонував та адаптувався до актуальних тенденцій. Сьогодні, коли ми знову проживаємо воєнні часи, українські дизайнери перетворили його на показник сили, незалежності та національної автентичності. Разом з тим, вони надали цьому стилю комфорт та елегантність, адаптували його до різних напрямів моди, зокрема таких як casual і камуфляжний. Куртки-бомпери, штани-карго, подовжені жакети з ремнем та виразними плечами, сукні та

VII Міжнародна науково-практична конференція
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО ДИЗАЙНУ»
 Київ, КНУТД, 04 квітня 2025 р.

комбінезони, виконані видатними дизайнерами різних країн світу, адекватно сприймаються як повсякденний одяг, так і одяг для особливих подій (рис.1).

а

б

в

г

Рис. 1. Сучасні образи в стилі мілітарі: а - Isabel Marant [2]; б - Ferragamo Fall [2]; в - Max Mara RTW [4]; г - Elie Tahari [4]

В даній статті представлені ескізи жіночого одягу в стилі мілітарі, виконані в рамках підготовки бакалаврів за освітньою програмою «Дизайн одягу» в Київському національному університеті технологій та дизайну. Моделі виконані з використанням сучасних технологій пошиття та якісних матеріалів, що забезпечує довговічність та зручність виробів (рис.2).

Рис. 2. Ескізи моделей студентки кафедри мистецтва та дизайну костюма КНУТД Юлії Романенко. 2025 р.

Базовими елементами колекції одягу є жіноча сорочка з накладними кишенями, спідниця довжиною до колін та брюки класичні надзвичайно практичні, вигідно підкреслюють фігуру. Доповнюють ці образи в'язані деталі, які поєднують всі речі між собою.

ВИСНОВКИ

У дослідженні представлено результати аналізу умов формування стилю мілітарі в європейській жіночій моді. Воєнні конфлікти XX століття стали важливим фактором еволюції світової моди, запровадили особливий стиль, який відображає суспільні зміни, поєднуює в собі унікальність і практичність. Тема війни залишається актуальною і сьогодні, формуючи нові дизайнерські рішення, які визначають подальший розвиток моди.

ЛІТЕРАТУРА

1. Зміна жіночого гардеробу під час Першої світової війни. URL: <https://vogue.ua/article/fashion/tendencii/yak-zminilasya-moda-pislya-pershoji-svitovoji-viyni-48118.html>
2. Світові війни. Зміна моди майбутнього. URL: <https://babel.ua/texts/83254-svitovi-viyni-ochikuvano-zminili-maybutnye-yevropi-i-neochikuvano-zhinochu-modu-yak-u-garderobah-z-yavilis-kurtki-bomberi-i-chomu-bikini-suvora-neobhidnist-povoyennogo-chasu-fotoistoriya-babelya>
3. Кокоріна Г., Кудрявцева Н., Щербацька А., Каправа А. Ретро як основа формування образу в сучасному дизайні костюма. Актуальні проблеми сучасного дизайну: матеріали IV Міжнародної науковопрактичної конференції. Київ: КНУТД, 2022. Том 1. С. 77-80.
4. Ben-Horin K. Uniformed Individuality: Military-Inspired Fashion of the 1980s. URL: <https://pinsndls.com/2012/07/19/uniformed-individuality-military-inspired-fashion-of-the-1980s-part-ii/>

KOKORINA H., ROMANENKO Y.

A RETROSPECTIVE OF THE FORMATION OF THE MILITARY STYLE IN WOMEN'S FASHION OF THE TWENTIETH CENTURY

The article is devoted to the analysis of factors influencing the formation of the military style in European fashion. Particular attention is paid to the study of certain features of this style in the costume of different stages of the evolution of fashion design of the twentieth century, in particular in the clothes of the First and Second World Wars, as well as in the clothes of the 1970s and 1980s, when military trends were actualised. The article analyses the significance of military style in contemporary fashion, in particular in the context of martial law in Ukraine, and presents practical developments of domestic designers.

Keywords: *fashion, fashion design, military style, camouflage.*

Додаток Е

Сертифікат учасника XXV Міжнародний конкурс молодих дизайнерів-
модельєрів «Печерські Каштани»

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ

СЕРТИФІКАТ УЧАСНИКА

XXV Міжнародний конкурс молодих дизайнерів-модельєрів

«ПЕЧЕРСЬКІ КАШТАНИ»

ЮЛІЯ РОМАНЕНКО

Ректор
Іван ГРИЩЕНКО

pecherski kashtany

2025